

20 MAY 2018

عنا نیجه رسمی
یکی القبا و قرائت

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Բոլորովին նոր դրուքեամբ

ՊԱՏՐԱՍՏԵՑ

ԳԱՌՆԻԿ Ա. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ

Ուսուցիչ

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

494.3-5
F-37

ՏՊԱՐԱՆ "ՇԱՆՔ", ՂԱԼԱԹԻԱ
1909

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
1909
ՀԱՅ.ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Հ.Ս.Տ.Ր.Ա. Երևանի ճյուղ
7/11 1922
ԵՐԵՎԱՆ, ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԻՆԻ
Ա. ՄԱՍԻՍԻ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Օսմ. լեզուի ուսուցման համար, դիւրութեամբ և բո-
լորովին նոր դրութեամբ քերական մէջ պատրաստել՝ մեր
առաջին փափաքն էր. ու այսօր մեր սոյն փափաքին իրա-
գործումը տեսնելով մեծապէս գոհ և ուրախ ենք:

Օսմաներէնի ուսման պէտքն մասին խօսիլ աւելորդ կը
նկատենք, քանի որ Սահմանադրութեան հոշակումէն առ-
դին, անգամ մը ևս չեղուեցաւ անոր օգտակարութիւնը:
Կանոնաւոր դասադիրքերու չգոյութիւնը կը դժուարացնէ
ուսուցչին գործը, և Օսմ. լեզուն հայ աշակերտին սկը-
սելու համար դասադիրքեր սակաւաթիւ են: Մեր պատ-
րաստած սոյն քերականը, որուն մաս մըն ալ կցած ենք
ընթերցարան անունով, կուգայ մեծ պակաս մը լրացնել
իր բոլորովին նոր դրութեամբ, պատկերներու ճոխու-
թեամբ և դիւրութեամբ մեթոտով:

Հին ուսանողը առաջին օրէն պիտի սկսի կարդալ և
գրել միանգամայն. իւրաքանչիւր տպագիր դասի տակ
դրուած են նոյն բնագրին ձեռագիրը, զոր ուսանողը պի-
տի կարդայ և պիտի գրէ հաւասարապէս:

Ամէն դասի տակ ուղղութիւններ կան ուսուցիչ-
ներուն համար, զորս պէտք է գործադրել՝ դասը արդիւ-
նաւոր ընելու համար:

Մասնաւոր խնամք տարուած է մէկ կողմէն՝ կարելի
եղածին չափ աշակերտին ծանօթ բառեր գործածել, և
միւս կողմէն ալ՝ աստիճանաբար և անդալաբար ուսանողին
սորվեցնել Օսմ. մէջ միշտ գործածուող արար. բառեր:

Բառերու ուսման մէջ, իմլայի նոր սկզբունքները
ընդունած ենք. ինչպէս قانون، طاووق، بويوك، كوچوك

պէս թուրք բառերու ուղղագրութեան մէջ, աւելի տրամաբանական գտնելով այդ ձևերը. իսկ մեծ մասի մը մէջ ալ ստիպուած ենք թուրք բառերուն սովորական ուղղագրութեան հետեւիլ, ճիշդը թողելով ապագայ Օսմ. Ա. կադեմիաի մը: Քերականին առաջին մասին մէջ, տիպար բառերու դրութեամբ, մշակած ենք միալանկ և երկալանկ բառեր, որոնցմով իւրաքանչիւր դասի տակ նախադասութիւններ կազմած ենք, միշտ ուշադիր ԲԼ ալով որ անոնք նախորդ դասին մէջ տեսնուած բառերով միայն կազմուին և տարբեր ու անձանօթ բառեր չգործածուին: Զանազան ենք նախ տարբերք ծանօթացնել ու յետոյ այդ ծանօթ տարբերէն կազմուած ծանօթ ամբողջութիւն մը հրամցնել աշակերտին, որ սիրով պիտի մարտէ: Մենք դրամ չտանելու համար չէ որ պատրաստած ենք այս դասագիրքը, այլ քիչ աւելեւ շատ բան ու լաւ ստիպեցնել եղած է մեր նպատակը. երեք և աւելի վանկով բառերու մշակութեան հարկ տեսած չենք, քանի որ մէկ և երկու վանկով բառերու կատարեալ ուսումը կը դիւրացնէ անոնց ընթերցումը:

Մեր 14 տարուան փորձառութենէն շատ բան տուած ենք այս դասագիրքին. փոքրիկներու և Օսմաններէն նոր սկսողներու հետ բաւական ատեն սշխատած ենք մասնաւոր դասերու և դպրոցներու մէջ, և յաջողած ենք մեր սոյն դրութեամբ 5—6 ամիսէն ուղիւ կարգաւ սորվեցնել սկսնակներուն:

Մեր քերականին երկրորդ մասը, որ հասարակ ընթերցանութեան յատկացուած է, կը պարունակէ սիրուն մանրամասն, բարոյացուցիչ հատուածներ և խրատներ, զոր Օսմ. և ոչ մէկ քերականի մէջ պիտի գտնէք: Ընթերցանութեան հատուածներուն տակ դրուած ուղղութիւններուն մէջ, առաջարկած ենք ուսուցչին որ կա՛մ

հարցումներով թելադրէ աշակերտին՝ հատուածին բովանդակութիւնը և կա՛մ նոյնութեամբ պատմել տալ զայն: Դիտուած ըլլալով որ աշակերտին համար աւելի դիւրին և հաճելի է ուղղագրել տ՛յն հատուածը, որուն բառերը և իմաստը լաւ ըմբռնած է քան թէ հատուած, ուսուցիչներուն առաջարկած ենք, իւրաքանչիւր դասին տակ, աշակերտին ուղղագրել տալ կարգացուած և թարգմանուած հատուածը միայն: Բառերուն ընտրութեան, նախադասութեանց դիւրամբանելի հանգամանքներուն, դաստիարակներու պարզութեան, և այլնի մեծ խնամք տարուած է, ինչպէս պիտի վկայէ փորձ ուսուցիչ մը, եթէ մէկ անգամ ուշի ուշով կարդայ մեր գործը: Հրապարակի վրայ գտնուած հեղինակներու մեծ մասին քերականներն մեր աչքին առջև ունեցած ենք սոյն գործին պատրաստութեան առթիւ. այնպէս որ մեր քերականը գործածող պատ. ուսուցիչները առաջին նայուածքով իսկ պիտի խոստովանին անոր առաւելութիւնները ուրիշներու հետ բաղդատմամբ:

Յարգելի ուսուցիչներու մասնանշած թերութիւնները սիրով նկատողութեան կ'առնենք, եթէ հաճին մեզ գրել. որովհետեւ մենք անթերի ու կատարեալ գործ մը պատրաստած ըլլալու յաւակնութիւնը չունինք ընտել: Կր սիրենք օգտակար ըլլալ մեր ազգի զաւակներուն, ու այս տեսակէտով պարտք իսկ կը դնենք ուսուցիչներուն վրայ, որպէս զի չքաշուին երբեք իրենց դիտողութիւնները մեզի ուղղելէ:

Կը յուսանք որ մեծ օժանդակութիւն կը գտնենք յարգելի ուսուցիչներէ մեր այս առաջին գործին առթիւ, ինչ որ պիտի քաջալերէ զմեզ ձեռնարկելու ուրիշ յաջողական նոր դասագիրքերու, որոնց պէտքը օրէ օր զգալի կը դառնայ կրթական գործին մէջ:

ԳԱՌՆԻԿ Ա. ԲԱՐՈՒՆԱԿԵԱՆ

ՔԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ՇԵՐՑԱՐԱՆ ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒԻ

Ա. ՄԱՍԱ . — ՔԵՐԱԿԱՆ

ԴԱՍ Ի.

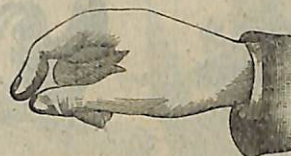
Թուրքերեն լեզուի գիրերը երեսուն երկու հաս են.

ب بلى

պէ Թէլ

ا ال

էլ էլիֆ

ث اثواب

սէ |
էսվաս

ت تنبل

թէնպիլ pէ

په

Փերսէ

پ

پرده

չիւ

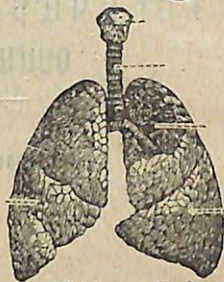

Շ

Չիչեք

چيچك

ج جگر

ձիկեր ճիւ

دال

ՏԱԼ

sal

خ خروس

խորոս

hurou

ح حوض

ՀԱՎԳ

hu

զէ

ز

Ջէճի

زنجی

ر رنده

Րէճի

re

ذ ذات

ՋԱՐ զալ

ش شیشه

Շիշե շին

س سينك

Սինեք

սին

ژ ژیمناستیک

Ժիմնաստիկ ժէ

qas

sas

ض

ՋԱՎԻՐ

ضابط

ص صاج

ՍԱՂ

sas

ظ ظرف

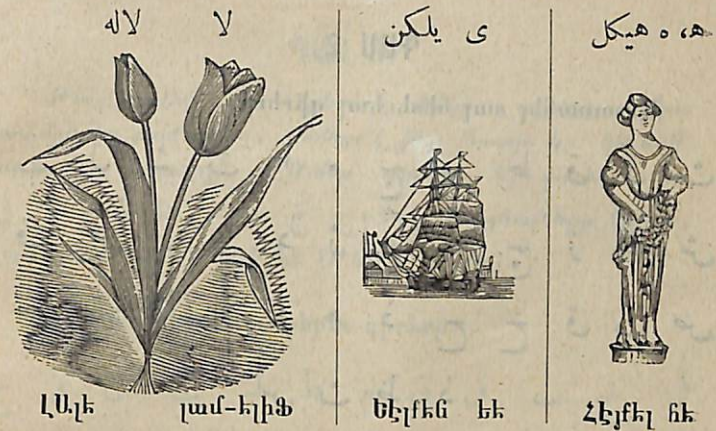
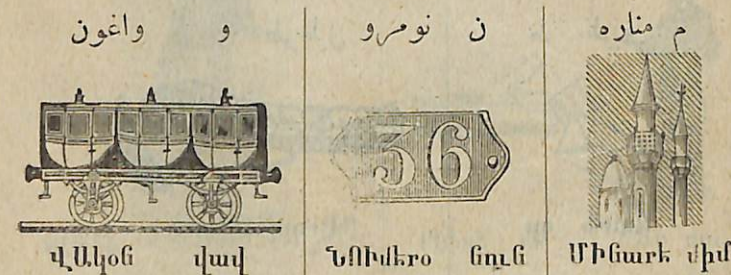
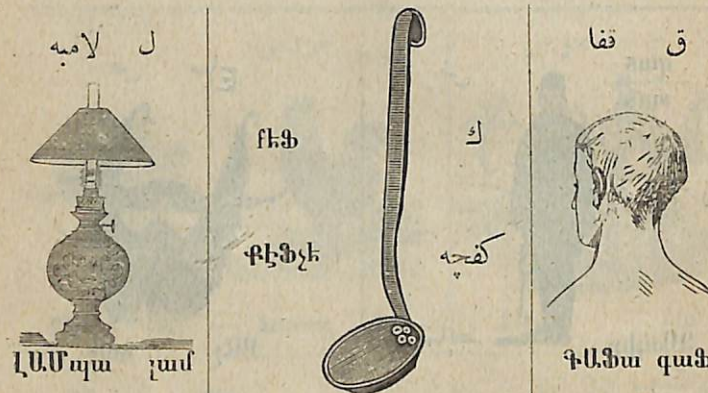
ՋԱՐԻ զր

ط طریل

ԴՐԴՐԻ

զր

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը, գիրքը սորվեցնելու համար, աշակերտին պէժ է գուցնէ նախ պատկերը, որուն առաջին վանկը կը կազմէ գիրին անունը. յետոյ արտասանին վրայ, զատեն գրելու է այդ գիրը, իր անգամ ձեռին մէջ ու աշակերտներուն առաջարկելու է բանի մը անգամ գրել եւ արտասանել: Առաջարկել նաեւ տողը, որ այդ գիրին ձայնով ուրիշ բառեր գտնեն:

Ձեռագիր

ا ب ب ت ت ج ج ح خ د ز ز س س ش ش ص ص ط ظ ع غ ف ف ك ل م ن ر ر ه ه ی ی

ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը առաջին դասէն իսկ հոգ տանելու է որ աշակերտը սկսի գիր գրելու, հետեւելով տուած ձեռագրին: Այնչափ գիր միայն գրելու է, որչափ որ կարելի է սորվեցնել մէկ դասի մէջ:

ԴԱՍ 2.

Արտասանել սալ հետեւեալ գիրերը.

ب ل ك ت ا م ج س ط ق ن ث
ف ص پ و د ژ ع ه چ ز ظ ش
ض غ لا ی ر ه ذ ح خ ق ب ص
س ث ظ ذ

Ձեռագիր

Ընդօրինակել հետեւեալ գիրերը երկու անգամ.

ب ل ك ت ا م ج س ط و
ن ت ف ص پ و د ژ ع ه
چ ز ظ س ه ص غ لا ی ظ ر ه
و د ع ح خ ق ب ص س ت ظ ز

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը, ամեն դասի, պէժ է առաջարկէ աշակերտին գրել, էլիժ, պէ, լամ եւայլն, գրուցագրութեան ձեւով: Այս հրահանգը, օգտակար է աշակերտին, այն պահանաւու որ թէ՛ գիրերը լու կը ճանչնայ եւ թէ՛ անոնց արտասանութիւնը կը սորվի: Հակառակ պարագային, դասը փոխելու չէ:

ԴԱՍ 3.

Թուրքերէնի այս երեսուն երկու գիրերը երկու խումբի կը բաժնուին. անոնցմէ ինը հասարակ կը կոչուին հոլուրնի սագըլլէ (Մանր գիրեր) և ասոնք են. Խսկ մնացեալները կը կոչուին հոլուրնի խաֆիյէ (Թեթև գիրեր):

ձանչնալ ծանր եւ թեթև գիրերը.

ل خ ت ق ن م ط ك ث ق و ج
غ ه ب ص ذ ض ا ف پ د ر چ
ص ژ ی ض ع ن ص م ظ ت ز ع
س ش خ و ه ی ق ح غ ص ط ظ

Ընդօրինակել հետեւեալ ձեռագիրը երեք անգամ.

ت ج ج ب ب ح خ ف
ص ص ط ظ م ه ل ك
ا ط ع غ س س ر ز

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը վերի գիրերը գրուցագրել սալու է աշակերտին ու գրել սալէ յետոյ հարցնելու է թէ՛ գրածը ծանր է թէ թեթև:—

ԴԱՍ 4.

Հարեֆե (ձայնանիշ)

Թուրքերէնի մէջ գիրերը կարգաւոր համար, անոնց վրան կամ տակը նշաններ կը դրուին. այս նշանները կը կոչուին Հարեֆե (ձայնանիշ): Հարեֆեները երեք հատ են.

1. — Իւսթիւն կամ ֆէթհա որ () նշանն է և կը դրուի գիրին վրայ.

2. — Էսրէ կամ քէսրէ, որ () նշանն է և կը դրուի գիրին վրայ:

3. — Էօթրիւ կամ զամմէ, որ () նշանն է և կը դրուի գիրին վրայ.

Օրինակ. — ب : պէ-իւսթիւն. ج : ճիւ-էսրէ. د : Էսամ-էօթրիւ : Գիրերուն պէս Հարեֆեներն ալ երկու տեսակ են. 1. — հարեֆէի սագրիյէ (ձայնը ձայն) և 2. հարեֆէի խաֆիյիյէ (թեթեւ ձայն).

1. — Իւսթիւն՝ ձայնը ձայնն է ա, թեթեւ ձայնն է ե.

2. — Էսրէ՝ » » » ը, » » » ի.

3. — Էօթրիւ՝ » » » ու, օ, » » » իւ, եօ,

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը աշակերտին առաջարկելու է գրել այլ եւայլ գիրեր ու անոնց վրայ կամ տակը զետեղել հարեֆեներ, աւանց կարգացնել տալու:

ՎՈՒՊԱԿ. — 16րդ էջին, 7րդ տողին մէջ, վրայ բաւը կարգացիք տակը:

ԴԱՍ 5.

Գիրերը կարգաւ հարեֆեներով

Ծանր գիրերը կը կարգաւորին՝ հարեֆեներուն ծանր ձայներով. թեթեւ գիրերը կը կարգաւորին՝ հարեֆեներուն թեթեւ ձայներով: Գիր մը աւանց հարեֆէի չի կարգաւորուիր:

Օրինակ

Թեթեւ գիրեր ١ م ل. Ծանր գիրեր ح ط ٢
ե, մի, լեօ-լիւ. հա դը գու.գօ

Կարգաւ հետեւեալ գիրերը իրենց հարեֆեներով.

Կարգաւ ٣ ٤ ٥ - իւսթիւն = ֆէ:

ك ل ص ز م غ ف ت د ط ي ا
ظ ق پ ه ح س ذ ر ش ز خ ث
ض ج و پ ع ث چ

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը, հախորդ դասին պէս, աշակերտներուն առաջարկելու է, որքան հարեֆէի գրել տալիս տալիս վրայ եւ անոնց ՀԱՐԵՖԵՆԵՐ գիրերը կարգաւորեն: Եւ, տեսած կազմին համաձայն:

Ընդօրինակել հետեւեալ ձեռագիրը երեք անգամ.

ا ل ك و ط ظ م ب ب ت
ث س ه ص ه ر ز ز و ج
ح خ ع غ ف و و د ز
ه ه ه

ԴԱՍ 6.

Մkss (երկար) = (̄)

Այս նշանին (̄) մkss (երկար) կ'ըսեն, որ միայն
էլիֆ գիրին վրայ կը դրուի՝ զայն ալ պէս կարդացնե-
լու համար, երբոր բառին սկիզբն է:

Օրինակ. — آت = էլիֆ-թէ-մէտտ = աք, առանց
մkssի կը կարդացուի եք:

Կարդալ հետեւեալ բառերը.

ا ب آت آت آج آج آد آز اس اش
آش آص آغ آق اك ال آل آن او آو

Ընդօրինակել հետեւեալ ձեռագիրը երեք անգամ

ا ب آت آت آج آج آد آز اس
آش آص آغ آق اك ال آل آن او آو

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուսուցիչը կարգալու է վերի բառերը եւ առա-
կեքը ուսուցչին արտասանութեան համեմատ ուղղագրելու է
էլիֆները ՄէՏՏով կամ առանց ՄէՏՏի գրելով:

ԴԱՍ 7.

Գիրերուն իրարու կցումը

Թուրքերէն լեզուի գիրերը, հայերէն գիրերուն պէս,
իրարմէ զատ չեն գրուիր, այլ իրարու կը կցուին. այս
պատճառաւ, կցուող գիրին մէկ մասը երբեմն կը ջնջուի
և մնացած մասը կը կցուի քովի գիրին հետ:

Օրինակ. — م ل ا կը կցուին այսպէս = ما
ل ی ل ی ل ی = لی
غ ه ه ل ی = غه
ط و ل ی = طو

Գիրերուն անունները զոս զոս արտասանելով կար-
դալ հետեւեալները.

با پا تا ثا جا چا حا خا سا شا صا

یای طای بال جال دال شال فال
مال آنا فاه یاه جام خام نام
لاف یای جای صای طای نای وای یای.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Թէ՛ նախորդ (դաս 10) եւ թէ՛ այս դասին մէջ
սյուն յիշեցնելու է թէ *ա* հնչումը, *խարխ*ին ծանր ձայնն է եւ
թէ վերի բառերուն առաջին գիւղերը մէյմէկ *խարխ* ունին, որ
սովորաբար չի դուրսի:

ԴԱՍ 12.

Նախադասութիւններ նախորդ դասին բառերով

Կարդալ հետեւեալ նախադասութիւնները .

ياشا، بابا. آنا، شال صار، باق قار وار. قاچ قاز وار؟ بال
صات، ياغ آل. باق قاچ قاب وار؟ مال آل، باق کار وار. پای
آل. بابا، زار آت. لالا، یاز، باق قاچ طاش وار؟ آنا، باش طارا.
قاش چات، یان باق. صاغ قال، بابا. طاش ال، قال باق، لاف آت.
لالا، نای چال. خام بال آرا. بابا، ياغ یاق. حالا قار وار.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Վերոյիշեալ նախադասութիւնները կազմուած են
առակերտին՝ նախորդ դասերուն մէջ սորված բառերով. հետեւա-
բար առակերտը դիւրաւ պիտի կրնայ կարդալ զանոնք: Ուսու-
ցիչները վերի սպագիրը կարդալ թալէ յետոյ, հետեւեալ ձեռագի-
րըն ալ կարդացնելու են եւ մինչեւ-որ սանուն կերպով չկարդայ,
դասը պէտք չէ փոխել:

Կարդալ եւ ընդօրինակել հետեւեալ ձեռագիրը երեք
անգամ:

ياشا، بابا. آنا، شال صار. باق قار وار. قاچ قاز وار؟
بابا، بال صات، ياغ آل. باق قاچ قار وار؟ مال
آل، باق کار وار. پای آل. بابا، زار آت. لالا، یاز،
باق قاچ طاش وار؟ آنا، ماشه طارا. فاسه چات،
ماشه باق. بابا، طاشه آل، قال باق، لاف آت.
لالا، نای چال. خام بال آرا. بابا، ياغ باق.
ماله قار وار.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Վերոյիշեալ նախադասութիւնները ամէն մէկ ա-
ռակերտի զոս զոս ուղղաւթել թալ եւ մինչեւ-որ անսխալ չգրէ,
դասը չփոխել:

ԴԱՍ 13.

Միավանկ բառեր հնչով, ֆիլ ձեւին վրայ

ֆիլ = ֆիլ

(Էսրէին բերել ձայնովը կարդալ)

ایپ ایچ ایز ایش این بر بیت ییل بیچ دیش
دیز دیل در دین دیک ذیل سیل سیس شیش
فیل کیر کیم لیف میل هیچ

قیز = Գրգ

(Էսրէին ծանր ձայնովը կարդալ)

چیق صیغ قیر قیچ قیز قیش قیل قین قین ییق ییل

Կարդալ հետեւեալ նախադասութիւնները՝ վերի բառերով կազմուած.

قیز بر ایپ صار. قاچ فیل وار؟ صای. بابا، باق، قاچ دیش وار؟
قیز بر قابا شال یاپ. آنا، جام سیل، باق، کیر وار. بر آق دیش
طاق. قاچ میل در؟ بابا، طاش یغ. پاشاکیم در؟ قیزچیق، ایش
وار. لالا، بر چای ایچ. آنا، باش طارا. بر شیش طاق. لالا،
زیل چال. باق کیم وار؟ بر قاو یاق. باق، سیس وار. وای!
بر فیل وار.

ՈՒՊՂՈՒԹԻՒՆ.—Վերի տալափի նախադասութիւնները կարդացընել յետոյ, հետեւեալ ձեռագիրն ալ կարդացնել աւակերսին,

նախադասութեանց շարքը փոխելով. դիտուած է որ տղայ յաճախ բառերուն պատկերներ միտքերին կը պահեն, առանց կարենալ կարդալու եւ կամ առաջին բառը գտնել յետոյ՝ զաղափարաց զուգորդութեամբ յաջորդ բառերն ալ կը յիշեն. այս երեւոյթը յաճախող է վարժարաններու մէջ: Այս պատճառաւ ուսուցիչը, ի հարկին, բառին գիրերը զատ զատ ըսել տալու է աւակերսին եւ շփոթ կարգով կարդացնելու է նախադասութիւնները:

Կարդալ եւ երեք անգամ ընդօրինակել հետեւեալ ձեռագիրը.

قیز، بر ایپ صار. قاچ فیل وار؟ صای. بابا، باق، قاچ
دبسمه وار؟ قیز، بر قابا شال یاپ. آنا، جام سیل.
آق دبسمه طاق. قاچ میل در؟ بابا، طاش یغ.
پاشاکیم در؟ قیز، میوه، ایسمه وار. دلا، بر های ایچ.
آنا باشی طارا، بر دبسمه طاق. دلا، زیل چال. باق، کیم
وار؟ بر قاو باق. باق، سیس وار. وای! بر فیل وار.

ՈՒՊՂՈՒԹԻՒՆ.—Ուսուցիչը վստահ ըլլալու համար քէ աւակերսը գոց ստոված չէ, այլ կարող է նոյն իսկ հեգելով կարդալու, պէտք է որ խնամով ուղղադիւ ինքի վերի նախադասութիւնները ամէն աւակերսի զատ զատ: Այս հրահանգին մեծ կարեւորութիւն տալու է ուսուցիչը եւ ուսողի ըլլալու է որ ընթերցում եւ գիր միտնոյն կարողութեամբ երեւան գտն աւակերսին ընդ: Եւ գիրին կցումին վրայ՝ ուսողութիւն հրաւիրել:

ԴԱՍ 14.

Միավանկ բառեր վազով՝ ԿԷՕԶ — Գոշ ձեւին վրայ

ԿԷՕԶ — Գոշ

Ծանօթ. — Է. քեաֆի գիրը, իր f ձայնէն զատ, օսմաներէնի մէջ կը հնչուի նաեւ.

Կ գիրին պէս, որ օս Է ձեւն ունի ապագորութեան մէջ.

Նէի պէս, որ ս Է ձեւն ունի ապագորութեան մէջ.

Ն գիրին պէս, որ օս Է ձեւն ունի ապագորութեան մէջ:

(Էօթրիւին ԷՕ ձայնովը կարդալ)

اوت اوز اور اوڭ بون بول چوپ چوز چول
درت دوش دوڭ دول سوز سوڭ کور کوز گور
گوز کوڭ گوڭ گول کوی.

(Էօթրիւին ԻԻ ձայնովը կարդալ)

Միավանկ բառեր՝ ԻԻԶ = Գոշ ձեւին վրայ

اوچ اوست اون تول توی دوز دوش دون سوت
سوس کوپ گوز (ԱԵՈԱԵ) گوج گل کول گون یوز یوڭ.

Նախադասութիւններ վերի բառերով.

اوچ یوز بر. اوست قات. درت گون در. دوز بر چول.
سوت دوڭ. دول دوش (کو). درت گوز. بر کوی وار.
بر گل آل. بو گوز کور در. یوز گوز. بر دوش گور.
بر کوپ یاغ وار. یاز، قیش، گوز. قیز، سوس یاپ. بابا، بر
سوت ایچ. بر ایپ چوز. بر آق گل آل.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.—Վերոյիւեալ բառերուն մէջ քեաֆին Կ եւ f հընչումներուն ուշադիր ընել աւանդականը. նախադասութեանց մէջ, բառին հնչումը քելագրող ուրիշ բառեր կցորդուած են, ընթերցման դիւրութիւն տալու համար:— Մէկ-եկու անգամ կարդացնել վերի խօսքը: Ուղղագրել ալ վերոյիւեալ նախադասութիւնները, ամէն աւանդութի զատ զատ, այս մասին բնաւ զանցաւորութիւն չընել: Վաղ գիրին կցումին վրայ ուշադրութիւն հրաւիրել:

Վերի տպագիրը ձեռագիրով գրեցե՛ք երե՛ք անգամ:

ԴԱՍ 15.

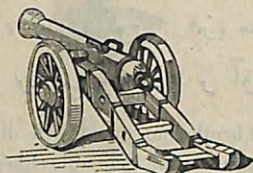
Միավանկ բառեր վ.Ա.Վ.ով՝ ԳՈՒՇ = قوش ձեւին վրայ

Գուշ = قوش

Էօթրիւիճ ՈՒ ձալնովը կարդալ.

اون اوج بو بود بوز بول بول توت چول
شو صو صوص طوط طوز قوش قورت (ڤڤه)
قورد (qaw) قول قواب موم يوت.

Միավանկ բառեր՝ ԹՕՓ = طوب ձեւին վրայ

او اون اوق اول اوى بوش بول بوى توز چوق
زور صور صول صوى صوق صوڭ طوب طوق
قوز قوش قول لوپ مور يول يوق

Նախադասութիւններ վերի բառերով.

اون قوش طوط. شو يول دوز در. چوق توز وار. بو صول
قول در. بر کوپ صو وار. بو صو طوزلى در. بو س چوق
آق در. صوده قورت وار. بو يول ده بر قورد وار. هيچ
قوش يوق. بر موم ياق. بر مور تول صار. لوپ ات آل.
بو آيش بوز وار, قار وار. بر طوپ ات. بر اوق ات, قوش
وار. بو او بوش در. بر چوق توت آل. درت يول آل.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընթերցումէն յետոյ, աշակերտին ուսադրութիւնն
հրաւրել կորիւն չորս կերպ ընթերցանութեան վրայ եւ մաս-
նաւորապէս այն բառերուն վրայ, որոնց ուղղագրութիւնը նման է
բայց աւստանութիւնը տարբեր: Օր. اون կը կարդացուի = օն,
ուն, իւն = համբաւ: Ինչպէս՝ قوش = qush = qosh. Բոլ
= պոլ — պոլ եւն:

Կարդալ նետեալ ձեռագիրը եւ ընդօրինակել երեք
պնգամ.

اونه قوسه طوت. شو يول دوز در. چوق توز وار.
بو صول قول در. بر کوپ صو وار. بو صو طوزلى در.
بو کل چوق آق در. صوده قورت وار. بو يول ده بر
قورد وار. هيچ قوسه يوق. بر موم ياق. بر مور تول
صار. لوپ ات آل. بو قيسه بوز وار, قار وار. بر طوپ
آت. بر اوق ات, قوسه وار. بو او بوسه در. بر
چوق توت آل. درت يول آل.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Կարդալ յետոյ, ուղղագրել չալ աշակերտին վերի
նախադասութիւնները, կրկին անգամ դիտել տալով հիշք, եւ
վաղ գիրերուն կցումները:

ԴԱՍ 16.

ՆԱԽԱԴԱՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Ընդհ. հաղուածք՝ նախորդ դասերու վրայ)

قاج قاز وار؟ مال آل, باق کار وار. قيز, بر ايب صار. باق کيم
وار؟ بر فيل وار. طاش آل, فال باق. آنا, باش طارا. جام سيل,
باق, کير وار. بر شيش طاق. اوست قات. درت گون در. بوگوز

Վերոյիշեալ կանոնին համաձայն կարդալ հետեւեալ բառերը :

آرتق آچق آچدی آری آغر آغر آلدی آم آی
 باقر بالق جانی جافر چاق چالی خاطر داری
 دای سافز صاتم صاچق صاچی صارق صاری صادق
 صاغر صالی صایی قاتی قاری قالدی قالی قایق
 قاضی (*) قاطر یاپدی یازدی یایی یاقی یالی ناظر

(*) ԾԱՆՈԹ.— **ض** = *sus* գիրը երբեմն ղըի եւ երբեմն ալ *շ*ի ձայն կուսայ. հոս *շ*ի պէս հնչելու է:

Միեւնոյն ձեռով կարդալ նաեւ հետեւեալ բառերը.

آش	باشی	طاشی	باشی	قاشی	شاشی	آدی	آدیم
قادرین	بالی	دالی	مالی	چایی	جایی	جانی	زاری
سازي	یاری	شالی	کاری	ناری	یایی	یاری	یائی
	دازین	یارین	لازم	طاقم	چایر	حاصل	

Կարդալ՝ վերի երկավանկ բառերով կազմուած հե-
տեւեալ նախադասութիւնները.

آری، بال یاپ۔ بابا، جاقی صات۔ آنا، شال آل ده صار۔ لالا،
آرتق جانی چال۔ باشی طازا، چایی ایچ، جامی چال۔ یارین باغ،
ات لازم۔ پاشا بوگون یازی یازدی۔ بابا، مالی آل ده صات۔
بو قادین صاغر در۔ بو یوک آغر در۔ صوده بر قایق وار
در۔ داری آل، صاج۔ صادق اول۔ بابا، باقر صات۔ آغر

آج۔ درت بالقی طوت۔۔ چالی دہ بر قوش وار۔۔ بو سویت
قانی در۔۔ بو او یالی دہ در۔۔ شو باقر صاری در۔۔ خاطر یاپ۔۔
بو گون صالی در۔۔ بو بل صاری در۔۔ بو گوز شاشی در۔۔
بو قادین اوچ آدیم یول آلدی۔۔ یاغی آلدی۔۔ بو گون قاضی یازی
یازدی۔۔ بو آت صادق در۔۔ بو گوز چاقر در۔۔

ՈՒՊԱՌԻՏԻՒՆ.— Առակներս բանի յառաջանայ կարգալու մէջ,
ուսուցիչը նոյնքան պահանջող լլկալու է անոր նկատմամբ եւ
կարողացածը երկու, երեք անգամ կրկնել խալու է, մինչեւ որ
վարժ կերպով կարենայ կարգալ եւ բառերուն տիրանալ:

Կարդալ հետեւեալ ձեռագիրը, եւ երեք անգամ ընդօրինակել զայն.

آری ، بال باب . بابا ، حیاتی صات . آنا ، شالی آل ده صار .
 لا ، آرتو حیاتی مال . باشی طارا ، حیاتی ارج ، جامی مال .
 بارین باغ ، ات لازم . یاشا بو کونه بازی بازدی . بابا ،
 مال آل ده صات . بو قارین صاغر در . بو بونک آغر در .
 صوده بر قایق وار در . داری آل ، صاچ . صادق اول .
 بابا ، باقر صات . آغر آج . دشت بالی طوت . حیاطیده بر
 قوسه وار . بو سوت قانی در . بو او پاییده در .

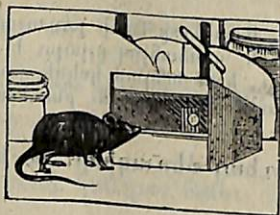
ՈՒՊՂՈՒԹԻՒՆ. — Վերի ձեռագիրը լատիկարդացնել լեռն ուղ-
ղագրելով, ուսագիրը բնական առաջին կողմից գրելով:

ገፊህ 18.

Երկու վանկով բառեր

(Temp.)

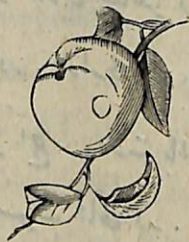
Առաջին վանկը իւթիւնին ծանր ձայնովը և երկրորդ վանկը թեթև ձայնովը կարդալ, ֆա—րհ = ۵۲ ձևին Վրայ (Ա — Է).

35U. — f₅ = فاره

پاره تازه فاره یاره چاره خانه دانه زاده آتش
آدم آلو بادم عالم فلم آتیه عسکر بانچه

Առաջին վանքը թեթև իւսթիւնով կարդալ՝ Եւ-մ Ա. = Ա
ձեկն վրայ (Է-Ա).

$$51. - 50 = 1$$

الا اولاد اشيا الما الماس بهار تلاش دريا دوام
شراب فنا کنار نبات وفات هوا همان كياب

Երկու վանկն ալ թեթե իւսթիւնով կարդալ, 85—վ5=090
ձևին վրայ, (է—է)

انی کباب باب . صول بهار در . الده یاره یوق . بو قلم .
 يك فنا در . بو عالمده کدر یوق وار . یاره یوق در .

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Վերի ձեռագիրը երկու, երեք անգամ կարդացր-
 նելէ յետոյ ուղղագրել տալ իւրաքանչիւր առակերսի:
 ԾԱՆՈԹ.— Եթէ դասեր երկուս ըլլան, կարելի է երկուսի վերածել,
 առակերսէ չխնայեցնելու համար. լատարնոյն է քիչ քայքայ առել
 կապալ:

ԴԱՍ 19.

Երկու վանկով բաներ

(Շար.)

Աստուծոյ վանկը թեթեւ իւստիւնով և երկրորդ վանկը
 թեթեւ կարգով քիչ — չի = ձեռն վրայ (ե — ի).

չի = ձեռն

کدی یدی بنی سنی یکنی اینی گمی دلی ولی
 دگر بنم دگل دیر دلیک اریک چلیک کمیک سرگی

ذات در . شو گوز الا در . بر دانه الما آل . بو ات بر آر
 تازه در . بر شراب ایچ . شو آدم تنبل در . بنده بر نلم وار .
 هله شو اتمک یک تازه در . بر آتش یق ده شو اتی کباب
 یاپ . صول بهار در . بو قلم یک فنا در . الده یاره یوق در .

بو عالم ده چوق کدر وار ، چاره یوق در . وزنه ده یاره چوق
 وار . شو باغچه ده بر پنجه گل وار . سنده بر چاقی وار در .
 شو دوه یه یاق . امک یوق ، یمک هیچ یوق . بو دره ده بلق
 وار . بو اوده چوق اشیا وار . بر الماس طاش آل . شو
 تپه ده پیه بر آدم وار . صاغ ال ده یاره وار در ، بر چاره
 بول . بو آدم عسکر در . سرچه قوشی قاری سور . طاعده
 بز مرکب واو . بو سنه میوه بول در . آته کیک و اوت
 آل . کویدم بر مکتب وار .

Կարդալ եւ երկու անգամ ընդօրինակել հետեւեալ
 ձեռագիրը .

بو اوده یوق فاره وار . بر دانه بادم آل . بو آدم زاده
 بر ذات در . شو کوز الا در . بر دانه الما آل . بو ات بر
 از تازه در . بر شراب ایچ . شو آدم تنبل در . بنده بر
 قلم وار . هله شو اتمک یک تازه در . بر آتیه باق ده شو

آلدی. دکرده بر کمی وار. بو گونه هوا سربن در. بو
او کینسه در. بو میچک بنم در. شو تیره ایجه در. بو او
درت دیر کلیدر. شو تیره ده بر کمی ایله بر اینک وار. بابام
دمین اوه کلدی. اوده اوچ بکی برده وار. شو میچک
نبه در. بو ایجه تیره ایله برده دینک

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Առկազրել տալ վերի նախադասութիւնները:

ԴԱՍ 20.

Երկու վանկով բառեր

(Twp. .)

Երկու վանկերն ալ ծանր իւսթիւնով կարդալ Ա.—ըԱ.ն=

ⲉⲗ ⲁհւին վրայ (Ա.—Ա.).

آغا ج = $u - qu_d$

Տափօր. — Ե = ԴՆ գիրը բուրժերէն բաներու մէջ

Երբևեկ ՏԱԼ = ծ ի ձայն կը հանե. տե՛ս (*) աստղանիշով բառերուն մեջ:

آرہ آطہ (*) قرہ طانہ (*) ماصہ تختہ راحت ساعت
آرپہ اصمہ آرقہ بشقہ آعاج آباق باشاق بازار
طاراق طایاق (*) قناد یاتاق یالان یامان صامان یاواش
یالاق آقسام آچاق قارنہ قازمہ لامبہ باصمہ پارچہ
ماندہ تارلا پارماق بابراق بایراق طاوشان قارداش
قارتال حیوان آرسلان آرار یارار یازار یاتار صاتار
آقار قازار یاغار یانار یافار باقار صارار طالار (*)
یار صاغلام

Երկու վանկերն ալ հսկին թեթեւ ճայնելով. կարդալ
 ֆի — լիս = كيد ձեւին զրայ (ի—ի).

$$\Phi - \mathbb{L}S = \kappa$$

آیری ایکی دیری دیزی سزی بزی بزم سزك كبی
کلید شمدی شیرین ایتدم ایتدك ایتدی ایچدم ایچدك
ایچدی بیلدم بیلدك بیلدی ایندم ایندك ایندی کیتدم
کیتدك کیتدی

بالاق ده هیچ صو یوق۔۔ بو گون بازار۔۔ بو آطه (*) ده هیچ
آغاچ یوق در۔۔ بو والی عالم بر ذات در۔۔ مانده دره ده صویه
باتدی۔۔ قارتال نوشی بیوک بر قوش در۔۔ بر تاریخ یاز، سنه
بیك اوچ یوز ایکی۔۔ بو آدمه بش ایرا ویردم، شاهد اول۔۔ بو
بادم چوق صاغلاندر۔۔ ضابط صول یانته قلیچ آصار۔۔ بو
المالر ایری در۔۔ شو بالقر دیری در۔۔ اوچ کیله آرپه ایله بر
کیله داری اکدم۔۔ کدی چوق تنبل بر حیوان در، هر ساعت
اوده یاتار، گوزی چاقر در، فارمه بقار۔۔ قره ده قوش وار،
قوشك قتادی وار۔۔ بالق دگژده یاشار۔

Կարդալ եւ մէկ անգամ ընդօրինակել հետեւեալ ձե-
ռագիրը.

شو قلم فربو در۔۔ ابی شاگرد هر كونه مكته كيدر و بازی
بازار۔۔ عالم اول۔۔ ساعت اوچ در۔۔ فارغه قاره بر قوسه
در۔۔ بو اولك صاحبی كيمدر؟ شو جامع بكيدر۔۔ آدم باتاقده
راحت ايدر۔۔ بالاده سوز فنا در۔۔ ات صامانه ايله آرپه
آرار۔۔ صو افار دلی بافار۔۔ كاتب دائم بازی بازار۔۔ اقسام
بابام اوه كلير۔۔ انهم ایشیق بافار، انش بیابار۔

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.—Կը խնդրուի յարգելի ուսուցիչներէ, որ նախորդ
հանգի մը դասերը, ինչպէս եւ ներկայ դասը, երկու կամ երեք
մասի բաժնէն՝ չձանաբեռնելու համար առակներսերը: Դասա-
գիրքին դասերը մասնաւոր նկատարներով կարելի չեղաւ կար-
ճեցնել: Ուղղագրել վերոյիշեալ ձեռագիրը, եթէ առակները արագ
պիտեալ կարդալ զայն:

երկու վանկերն ալ ետեւին ծանր ձայներով կարդալ
եւլ — sŭq = Եւլին Եւլիզ (Ը—Ը).

ایشیق ایلیق قیریق قیزی قلیچ صیقى صیزی قیشین
قیشلق ییلق ییلدیز چیش صیغر مصر قیزل
Առաջին վանկը ծանր իւսքիւնով, երկրորդ վանկը
թեթեւ իւսքիւնով կարդալ՝ Եւլ—հիլ = Եւլին վրայ.
(Ա—Ի).

عالم جاهل كاتب خالق شاهد قاتل والی ظالم جامع
جانب تاریخ عالی ماوی نائل (*) واقع شاگرد ملاك
صاحب ساكن نادم دائم (*) ضابط قالب
(*) Այս (Է) գիրքին Հեռգե կ'ըսեն.

Կարդալ հետեւեալ նախադասութիւնները.
شو قلم تيريق در۔۔ ابی شاگرد هر گون مكته كيدر و یازی
یازار۔۔ عالم اول۔۔ ساعت اوچ در، قارداش!۔۔ هیچ ایشیق
یوق، بر لامبه یاق۔۔ بو آغاچه چوق یابراق وار۔۔ قارغه قاره
بر قوش در۔۔ بو اوک صاحبی کیم در؟ شو جامع یکی در۔
تارلاده باشاق چوق وار۔۔ آدم یاتاقده راحت ایدر۔۔ یالان
سوز فنا در۔۔ ات صامان ایله آرپه آرار۔۔ صو آفاد دلی بقار۔
کاتب دائم یازی یازار۔۔ بر الدہ بش پارماق وار۔۔ اقسام بابام
اوه کلیر۔۔ آنهم ایشیق یافار، آتش بیابار۔ قیشین قار یاغار۔
بو صو ایلیق در۔۔ گوکده بر چوق ییلدیز وار۔۔ آرسلان یامان
بر حیوان در۔۔ صیغر اتی ابی در۔۔ بابام بوگون مصره کیتدی۔

ԴԱՍ 21:

Երկու վանկով բառեր

(Շար.)

Առաջին վանկը ծանր եօրիւ (ՈՒ) և երկրորդ վանկը ծանր իւթիւնով կարդալ՝ զՈՒ — Ագ = Կոլակ ձեւին վրայ. (ՈՒ—Ա).

ԳՈՒ — Ագ = Կոլակ

Առաջին վանկը ծանր իւթիւնով և երկրորդ վանկը ծանր էօթիւնով (ՈՒ) կարդալ՝ Ար—ՄՈՒՏ = Կոլակ ձեւին վրայ. (Ա—ՈՒ).

Ար — ՄՈՒՏ = Կոլակ

Առաջին վանկը ծանր եօրիւնով (Ո) և երկրորդ վանկը դարձեալ ծանր եօրիւնով (ՈՒ) կարդալ՝ զՈ — ԵՈՒՆ = Կոլակ ձեւին վրայ. (Ո—ՈՒ).

ԳՈ — ԵՈՒՆ = Կոլակ

Կարդալ նեղեալ ճախադասութիւններ.

Շուրադ արագ ար. Կոլակ ձեւին վրայ. (Ո—ՈՒ).

اولور. بو آغاجده اودونه حاصل اولور. بر آز اودونه
آل، آتسه باي. بو گونه هوا يك صوغوقدر. بورانك
هواسي قوراق در. بكي كوبره بر او صانونه آلدن.
بر قالب صابونه وار.

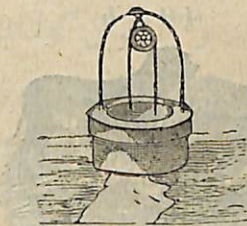
ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Լաւ մը կարգացնել յետոյ ուղղադրել վերոյիւեալ
ձեռագիրը: Հետցնէ ուժ տալ տոյգ զեղ սորոքեան. ուղղա-
դրեան միջոցին զիրեւուն կցման, ձեռին եւ ալիին, ու-
շադրութիւն հրաւիրել:

ԴԱՍ 22.

Երկու վանկով բառեր

(Շար.)

Երկու վանկն ալ էօթբէին ՈՒ ծաւն ձայնովը կարդալ
զՈՒ—ԵՈՒ = ֆիւ ձեռն վրայ. (ՈՒ—ՈՒ)

ԳՈՒ - ԵՈՒ = ֆիւ

بو آغاج دن اودون حاصل اولور. بر آز اودون آل، آتش
يلاق. بوگون هوا يك صوغوق در. بورانك هواسي قوراق
در. يكي كويده بر او صانون آلدن. بر قالب صابون وار. بابا،
چابوق، شمدي اوه گل! قپوي آچ. طقوز دانه الما آلدن.
هر سوزه قولاق آصه. طاش و طوغله ايله او يارلر.
آرسلانه طوزاق قورارلر. شو آغاجده چوق بوداق وار.
بر يوماق ياموق تيره آل. توش قناد ايله اوچار. ابي چوجوق
او قور يازار، تئبل چوجوق جاهل اولور. قوروق اكشي
اولور. آرمود ابي بر ميوه در. كدي اوده كي فاره لري طوتار.
قويون، كچي، اينك، مانده درت آياتلي حيوانلر در. سوت ايله
يوغورت يارلر. اوك صولري طامدن اولوقره آقار. ياغمور
ايله قار تارلاره، محصولره يارار. بو ذاتك مخدومي مقبول بر
چوجوق در. اوراده قاچ طابور عسكر وار؟ ناموسلي
چوجوقلر دائما مقبول اولورلر. مكتبه گيدن عالم اولور.
چار سوده قارپوز قاوون ساتارلر.

Կարդալ հետեւեալ ձեռագիրը եւ քնդորիմակել.

شوراده اوفاق بر طاووق وار. بوورده درت دانه قوسه
باوروسي وار. بابام دائم قوشاق صارار. بولاف ايله بغداد
نارلاده اولور. بازين موق ياغمور باغارسه محصول بول

آلوايله يانار۔۔ شو كوك اويوز در۔۔ شو كوسه آدم احمق
در۔۔ سنبل گوزل بر چيچك در۔۔ قازمه ايله كورك تارلا ده
لازم۔۔ طاوونلر كوده كومه كودسه اوچار۔

Կարդալ եւ քնդօրինակել հետեւեալ ձեռագիրը .

شو قيوده هوى صو وار . بابام ساعت كونسك آصار .
بالى دكرده بوزر . هوهوى ! شو كوشده اوطور ،
اوراسى كوكله در، بوراده كوشمه وار . بوبله باسمه، اوبله
تراسمه . كوكده كومه كومه بولوط وار ، بو كونه باغمور
باغمه هوى . بو اوده دوكونه وار . شو كوهوك هوهوى
بلبل كى درس اوقور . شوراده بر كوفه اوزوم وار در .
بوروك آلك يمى آرنار . شو آنتونه بوزوك بنم در .
بو كومه سه كونسك سنك در .

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ասաց կարդալու վարժուելէ յետոյ, առակերտին ուղղագրել սալ վերի ձեռագիրը:

ԴԱՍ 23.

Երկու վանկով բառեր

(Շար . և վերջ)

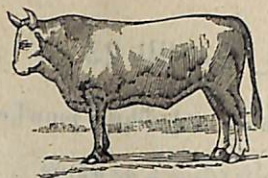
Առաջին վանկը հօրիւն ծանր (0) ձայնովը և երկրորդ
վանկը իւսրիւնին ծանր ձայնով չ0 — պԱՆ = چوبان
ձևին վրայ (0 — Ա)

چوبان = ՊԱՆ — 20

چوبان اوجاق چوراب اوطه اویا بویا قولاً صوبا
اورا اووه بورا صوغان صولاق اولان اوراق
دولاب چولاق طوغار بوغاز بوغاز قولای اورته
صوگره عثمان اوغلان اورمان اورتاق اونلر طوپراق
طقسان نقصان بوستان قووان.

Առաջին վանկը թիթև հօրեին հ0 ձայնովը և երկրորդ
իւ ձայնովը կարդալ հ0 = բիւկ = اوکوز ձևին վրայ .
(հ0 — ԻԻ)

اوكوز = Բիւզ — ԷՅ

بويوك اوكوز اوكسوز اوگوت كوكس گوگل کوتو
كومور اولوم كوروك

بيلان = ԼԱՆ — ԵԼ

Կարդալ (Ը — Ա) ԵԼ — ԼԱՆ ձեւին վրայ.

صیجاق ایرمق قیرمق بیلان تیرمه قیصه صیرمه صیتمه
صره حیثار چیماز

Կարդալ հետեւեալ նախադասութիւններ.

بزم اوده درت بويوك و ايكي كوچوك اوطه وار. شو چوجوق
اوكسوز در. اوطه لرك طوانلری بويالی در. اوكوزك اتی ایی
در. بوگون هوا پك صیجاقدر. چوبان قویونلری ایله قیره

چيقار، قویونلر و قوزولر اوت ییرلر. چوبانلری قولای دگل،
پك زور در. اودونی بالظه ایله تیرارلر. چورابی یوندن،
پاموقدن یاپارلر. قیشین یونلی چوراب آیاغی صیجاق طوتار.
قیشین چاپلرده، ایرمقلرده بوز باغلار. اوزون آدم احق اولور،
قیصه آدم حیاقاق اولور. شرابی اوزومدن یاپارلر. مکتبده
چوجوقلر صره لر اوزرنده اوطورلر و یازی یازارلر. اورمانلرده
بر طاقم بیانی حیوانلر اولور، بونلر آدمه سالار. آغلجلرك
آره سنده قووقلرده یاتارلر. قورد قویونلره سالار و آنلری
بوغار و پاره لار. آریلر قووانه طوغری اوچارلر، اوراده بال
ایله موم یاپارلر. بال مومی ایشه چوق یارار. فاره یاغ ایله صابون
آرار، زیر آنلری چوق سور. کدی ده فاره لری چوق سور.
او، برکوشده یاتار، فاره دلیکدن چیقار، چیماز یانه لار. بیلان
اوزون بر حیواندر، یرده سورونور، قانی صوغوقدر.

Ընդօրինակել եւ կարդալ հետեւեալ ձեռագիրը.

بزم اوده درت بويوك و ابكى كويچوك اوطه وار. شو
چوجوق اوكسوز در. اوطه لرك طوانلری بوياليدر.
اوكوزك اتی ایی در. بوگونه هوا پك صیجاقدر. چوبان
قویونلری ایله قیره هيفار، قویونلر و قوزولر اوت

برلر. چوبانسی قولای دکل، یک زور در. اودونی بالطم
ایله قمرارلر. چورابی بوند، یاموقدره یامارلر.

ՌԻՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ուղղագրել տալ վերի ձեռագիրը:

(Սյս դասով կը վերջանայ Բերականխ առաջին մասը. առականքները ընթերցանութիւնը ուղղագրութենէն ադել կը սորվին. այս պարագան դիտուած է. հետեւաբար օգտակար հրահանգ մը կ'ըլլայ, երէ յարգելի ուսուցիչները, հասարակ ընթերցանութեան, այսինքն, ք. մասին սկսելէ առաջ, ուղղագրական յանձնարարի վարժութիւններ ընելէ առաջ առականքներուն, մինչեւ մէկ աստիճան անոնց՝ ուղղագրութեան մէջ ունեցած տարւոյնը դարձանելու համար, ու յետոյ անցնել ք. մասին:)

Վերջ առաջին մասին

ԲԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

Բ. Մաս. — ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՀԱՍԱՐԱԿ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍ Ի.

عارفه ایله کچیسى

عارفه نك اوفاق و گوزل بر کچیسى واردر. عارفه نزهه کیتسه کچى
ده آنک آرقه سندن قوشار. کچى آصمه یاپراقلىنى چوق سور.
بو یاراماز حیوانچ دیواردن یوقارى اوزانهرق یاپراغى آغزى
ایله طوتار و چکوب ییر. عارفه گلدیگی گبی آنی قووالار. کچى

ایسه قباحتی کو چوک بر تیزگی قاجوب صافلانیر. بو کچی او قدر عقلی در که عارفه آنک بو سویلی اویونلرندن پک ممنون اولور.

ԲԱՌԵՐ

խելացի = ազլալ = عقلی Դանդաճ = գաղաճ = Բ = قباح

Սիրուն = սէլի լի = حیوانچو = հասկանալի = հասկանալի = حیوانچو

Գոհ = մէմուն = ممنون

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Բարձրաձայն եւ յսակ առողանութեամբ, բառերուն հնչումներուն ուժաղիւ ըլլալով կարգացնելու է աշակերտին վերի հասումը եւ յետոյ բարգմանել տալու է: Կարգացնել նաեւ հետեւեալ ձեւագիրը, ու յետոյ օսմ. լեզուով պատմել տալ նիւրբ, եթէ կարելի է, նոյն իսկ բառ առ բառ:

عارفه ايله کچسى

عارفه نك اوفاق و كوزل بر کچسى وار در. عارفه زه به کينسه کچى ده آنک آرفه سنده فوشار. کچى آصمه يار افلر ينى موق سور. بو باراماز هيوانچو ديوارده يوفارى اوزانرو يار اغى آغزى ايله طونار و هکوب يير. عارفه کلمه بکى کبى آنى قووالار. کچى ايله قباصلنى کو موك بر

فیز کبی فایحوب صافلانیر. بو کچی او قدر عقلی در که عارفه آنک بو سویلی اویونلرندن پک ممنون اولور.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընդօրինակել եւ ուղղագրել տալ վերի ձեւագիրը:

ԴԱՍ 2.

صوك بهار

گوندوزلر قيصاير و گيجه لر اوزانير. هوا گيده رك سرينلير. الماء اريك، اوزوم بوتون بوتون يتشمشلىر. چفتجى گله جك سنه ايجون طور اذه تخم اكر. قوشلرك بويوك قسمى كومه كومه

بويونك قسمى كومه كومه صبحاق مملكتلره كيمر .
 آغاچلارك بايراقلىرى صاراروب يرلره دوكلور . صباھلىرى
 و آفاملىرى يك صوغوق اولور . اناسلر صبحاق طويغجي
 البسه كيچك مجبور اولورلر . بونكله برابر صوك بهار ده
 لطيف بر موسمدر . كويلولر آبارلرندره قيسمه ايجون
 طويلامس اولدقلى ذخيره ايجون عجان نه درجه كيفلى درلر !

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընդդիմակել քալ և ուղղագրել քալ վերի ձե-
 ուղիքը: Հարցումներ քնել քնագրին վրայ (ամ. լեզուով և
 պարսաւորել աւակերտ Ծով, լեզուով պատասխանելու քնա-
 գրին բ ստեղծ):

ԴԱՍ 3.

قيرلرده

يازين، صباح ايركن، قيرلرده گزملك نه قدر خوشدر! درت
 طرف كللك، ياسمنلرك طاتلى قوقولرينه بورونور. هر چاليلق

صبحاق مملكتلره كيدر . آغاچلارك بايراقلىرى صاراروب يرلره
 دوكلور . صباھلىرى و آفاملىرى يك صوغوق اولور . اناسلر
 صبحاق طويغجي البسه كيچك مجبور اولورلر . بونكله برابر صوك
 بهار ده لطيف بر موسم در . كويلولر آبارلرندره تيش ايجون
 طويلامس اولدقلى ذخيره ايجون عجان نه درجه كيفلى درلر !

ԲԱՌԵՐ

Կը ստիպուին = մեծաւոր օլորլար = مجبور اولورلر
 Մասը = զըսմը = قسمى Գեղեցիկ = լաթիք = لطيف
 Պարէն = զախիւ = ذخيره Եղանակ = մէվսիւմ = موسم
 Սեբ = թօխմ = تخم Սշուն = սն պէճար = صوك بهار
 Երկրագործ = չիֆթճի = چفتجى

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Բարձրաձայն կարգայնել կէտերուն տեղ կենալ
 քալ, առողջամտքեան հոգ անելով: Թարգմանել քալ վերի
 ուղիքովը քնել քնագրին վրայ:

صوك بهار

كوندوزلر قيصاير و كيمه لى اوزاير . هوا كيمه رك
 سرنلير . الماء، اربك، اوزوم بونونه بونونه شمسيلر .
 چفتجى كلمه بك سنه ايجون طويراغه تخم اكر . قوشلرك

اورمانی تکمیل طولاشدی و ایرتمی گون صباحین آنجیق یولنی
 بوله بیلدی و اوہ گلدی.
 بدرگزک، والدہ گزک تنبیلری دیکله یگنز و آنلره اطاعت
 ایدیگنز!

ԲԱՌԵՐ

Հայր = փեսեր = پدر Հնազանդութիւն = Թա'աթ = اطاعت
 Մայր = վալիաէ = والدہ Խրատ = Թէսպիլ = تنبيه

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Յասակ արտաանութեամբ եւ բարձրաձայն կար-
 դացնել աշակերտին վերի հասուածը եւ քարգմանել իւր հայե-
 րէնի:

عارف اطاعنسر در

کندی باشه اوز افلره کینمه منی پدری اوغلی عارفه تنبيه
 ایتمشدی. فقط عارف اطاعنسر اولدیغنده فکربه قوبدیعنی
 یایاردی. برکونه اورمانه طوغری قوشدی و او قدر
 اوز افلره کیندی که بولنی شایردی. فارا کله باصدی.
 کیمجه اولدی. عارف فورقعه باشلادی. آج، صوستر ده
 یایلیوردی. کیمجه صیام قدر اورمانی تکمیل طولاشدی و
 ایرتمی کونه صباحین آنجیق بولنی بوله بیلدی و اوہ کلدی.

بدرگزک، والدہ گزک تنبیلری دیکله یگنز و آنلره
 اطاعت ایدیگنز!

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Անսխալ եւ արագ կերպի կարգալէ իւր
 ուղղագրել իւր վերի ձեռագիրը:
 Դասէն առաջ քնդորինակել իւր մտնաւոր տեսակին մէջ:
 Նիւրը Օսմ. լեզուով պատմել իւր աշակերտին, բնագործին բառերով:

ԴԱՍ 5.

قیس

دوشگو نلرک دوشگونلگی چوغالیر،
 هر نفس آلدیقه صانکه غم آلیر.
 گونش هم گنج طوغار، هم باتار ایرکن،
 صولغون، صولغون ضیا اچار گیدرکن.
 ای زمین! نرده گلر، چچکلا!
 نه زمان بردها گورونه جکلا!
 عبد الله جودت

ԲԱՌԵՐ

Տխուր = մահուան = محزون Աշխարհ = աշխ = عالم

Կը ծածկուի = պիտի լինի = بورونور

Անշարժութիւն = սուղղունը = طور غونلق

Կ'իջնէ = չէօքէր = چوکر Մշուշ = սիւ = سيس

Պատանք կը հագնի = քէֆէնլէնիր = کفنلاير

Գետին = դէմին = زمین Չքաւոր = ախշկիւն = دوشگون

Վիշտ կը կրէ = դամմ տլր = غم آلير

Օգնութիւն = մուալէնէթ = معاونت

Կարծես = կիւես = کويا

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Վերի ոսանաւոր այնքան պարզ է, որ կարելի է նոյն իսկ գոյ ընել սալ, բարձրաձայն կարդացնել յետոյ: Նոյն պէս բարձրանել սալ առն ոսանաւոր: Ուղղագրել եւ բնագրին պարունակութիւնը հարցումներով լրել սալ առակներուն:

ԴԱՍ 6.

قیش موسمی

قیشین، گوندوزلر فیصه، ریجهلر ایسه اوزوندیر. گونش بعضاً گونلرجه گوروغمز اولور. آغاچلرده یاپراقلردن اثر قالماش. باغچهلرده، اووهلرده سس، صدا یوقدر. صوغوق روزگارلر اسر، قار یاغار وهر طرفی بر بیاضلق ایله ستر ایدر. صولر انجماد ایتمش. چوجونلر قار طوبی اوینارلر. کویولر اولری ایچون اورمانده آغاچلردن اودون کسرلر. بن صوغوقدن اصلا صیقلمام، چونکه والدهم بکا یوئلی البسه گیدیرر. اولرده ایسه اوشومه مک ایچون صوبالر، منقاللر یقارلر.

ԲԱՌԵՐ

Ծածկել = սէթր իթմէք = ستر ايتمک, նշան = էսէր = اثر

սառիլ = լնծիմատ իթմէք = انجماد ايتمک & յոյս = սատա = صدا

Ծանօթ.— Պազեն= ۱) ۲) ۳) ۴) ۵) ۶) ۷) ۸) ۹) ۱۰) ۱۱) ۱۲) ۱۳) ۱۴) ۱۵) ۱۶) ۱۷) ۱۸) ۱۹) ۲۰) ۲۱) ۲۲) ۲۳) ۲۴) ۲۵) ۲۶) ۲۷) ۲۸) ۲۹) ۳۰) ۳۱) ۳۲) ۳۳) ۳۴) ۳۵) ۳۶) ۳۷) ۳۸) ۳۹) ۴۰) ۴۱) ۴۲) ۴۳) ۴۴) ۴۵) ۴۶) ۴۷) ۴۸) ۴۹) ۵۰) ۵۱) ۵۲) ۵۳) ۵۴) ۵۵) ۵۶) ۵۷) ۵۸) ۵۹) ۶۰) ۶۱) ۶۲) ۶۳) ۶۴) ۶۵) ۶۶) ۶۷) ۶۸) ۶۹) ۷۰) ۷۱) ۷۲) ۷۳) ۷۴) ۷۵) ۷۶) ۷۷) ۷۸) ۷۹) ۸۰) ۸۱) ۸۲) ۸۳) ۸۴) ۸۵) ۸۶) ۸۷) ۸۸) ۸۹) ۹۰) ۹۱) ۹۲) ۹۳) ۹۴) ۹۵) ۹۶) ۹۷) ۹۸) ۹۹) ۱۰۰) ۱۰۱) ۱۰۲) ۱۰۳) ۱۰۴) ۱۰۵) ۱۰۶) ۱۰۷) ۱۰۸) ۱۰۹) ۱۱۰) ۱۱۱) ۱۱۲) ۱۱۳) ۱۱۴) ۱۱۵) ۱۱۶) ۱۱۷) ۱۱۸) ۱۱۹) ۱۲۰) ۱۲۱) ۱۲۲) ۱۲۳) ۱۲۴) ۱۲۵) ۱۲۶) ۱۲۷) ۱۲۸) ۱۲۹) ۱۳۰) ۱۳۱) ۱۳۲) ۱۳۳) ۱۳۴) ۱۳۵) ۱۳۶) ۱۳۷) ۱۳۸) ۱۳۹) ۱۴۰) ۱۴۱) ۱۴۲) ۱۴۳) ۱۴۴) ۱۴۵) ۱۴۶) ۱۴۷) ۱۴۸) ۱۴۹) ۱۵۰) ۱۵۱) ۱۵۲) ۱۵۳) ۱۵۴) ۱۵۵) ۱۵۶) ۱۵۷) ۱۵۸) ۱۵۹) ۱۶۰) ۱۶۱) ۱۶۲) ۱۶۳) ۱۶۴) ۱۶۵) ۱۶۶) ۱۶۷) ۱۶۸) ۱۶۹) ۱۷۰) ۱۷۱) ۱۷۲) ۱۷۳) ۱۷۴) ۱۷۵) ۱۷۶) ۱۷۷) ۱۷۸) ۱۷۹) ۱۸۰) ۱۸۱) ۱۸۲) ۱۸۳) ۱۸۴) ۱۸۵) ۱۸۶) ۱۸۷) ۱۸۸) ۱۸۹) ۱۹۰) ۱۹۱) ۱۹۲) ۱۹۳) ۱۹۴) ۱۹۵) ۱۹۶) ۱۹۷) ۱۹۸) ۱۹۹) ۲۰۰) ۲۰۱) ۲۰۲) ۲۰۳) ۲۰۴) ۲۰۵) ۲۰۶) ۲۰۷) ۲۰۸) ۲۰۹) ۲۱۰) ۲۱۱) ۲۱۲) ۲۱۳) ۲۱۴) ۲۱۵) ۲۱۶) ۲۱۷) ۲۱۸) ۲۱۹) ۲۲۰) ۲۲۱) ۲۲۲) ۲۲۳) ۲۲۴) ۲۲۵) ۲۲۶) ۲۲۷) ۲۲۸) ۲۲۹) ۲۳۰) ۲۳۱) ۲۳۲) ۲۳۳) ۲۳۴) ۲۳۵) ۲۳۶) ۲۳۷) ۲۳۸) ۲۳۹) ۲۴۰) ۲۴۱) ۲۴۲) ۲۴۳) ۲۴۴) ۲۴۵) ۲۴۶) ۲۴۷) ۲۴۸) ۲۴۹) ۲۵۰) ۲۵۱) ۲۵۲) ۲۵۳) ۲۵۴) ۲۵۵) ۲۵۶) ۲۵۷) ۲۵۸) ۲۵۹) ۲۶۰) ۲۶۱) ۲۶۲) ۲۶۳) ۲۶۴) ۲۶۵) ۲۶۶) ۲۶۷) ۲۶۸) ۲۶۹) ۲۷۰) ۲۷۱) ۲۷۲) ۲۷۳) ۲۷۴) ۲۷۵) ۲۷۶) ۲۷۷) ۲۷۸) ۲۷۹) ۲۸۰) ۲۸۱) ۲۸۲) ۲۸۳) ۲۸۴) ۲۸۵) ۲۸۶) ۲۸۷) ۲۸۸) ۲۸۹) ۲۹۰) ۲۹۱) ۲۹۲) ۲۹۳) ۲۹۴) ۲۹۵) ۲۹۶) ۲۹۷) ۲۹۸) ۲۹۹) ۳۰۰) ۳۰۱) ۳۰۲) ۳۰۳) ۳۰۴) ۳۰۵) ۳۰۶) ۳۰۷) ۳۰۸) ۳۰۹) ۳۱۰) ۳۱۱) ۳۱۲) ۳۱۳) ۳۱۴) ۳۱۵) ۳۱۶) ۳۱۷) ۳۱۸) ۳۱۹) ۳۲۰) ۳۲۱) ۳۲۲) ۳۲۳) ۳۲۴) ۳۲۵) ۳۲۶) ۳۲۷) ۳۲۸) ۳۲۹) ۳۳۰) ۳۳۱) ۳۳۲) ۳۳۳) ۳۳۴) ۳۳۵) ۳۳۶) ۳۳۷) ۳۳۸) ۳۳۹) ۳۴۰) ۳۴۱) ۳۴۲) ۳۴۳) ۳۴۴) ۳۴۵) ۳۴۶) ۳۴۷) ۳۴۸) ۳۴۹) ۳۵۰) ۳۵۱) ۳۵۲) ۳۵۳) ۳۵۴) ۳۵۵) ۳۵۶) ۳۵۷) ۳۵۸) ۳۵۹) ۳۶۰) ۳۶۱) ۳۶۲) ۳۶۳) ۳۶۴) ۳۶۵) ۳۶۶) ۳۶۷) ۳۶۸) ۳۶۹) ۳۷۰) ۳۷۱) ۳۷۲) ۳۷۳) ۳۷۴) ۳۷۵) ۳۷۶) ۳۷۷) ۳۷۸) ۳۷۹) ۳۸۰) ۳۸۱) ۳۸۲) ۳۸۳) ۳۸۴) ۳۸۵) ۳۸۶) ۳۸۷) ۳۸۸) ۳۸۹) ۳۹۰) ۳۹۱) ۳۹۲) ۳۹۳) ۳۹۴) ۳۹۵) ۳۹۶) ۳۹۷) ۳۹۸) ۳۹۹) ۴۰۰) ۴۰۱) ۴۰۲) ۴۰۳) ۴۰۴) ۴۰۵) ۴۰۶) ۴۰۷) ۴۰۸) ۴۰۹) ۴۱۰) ۴۱۱) ۴۱۲) ۴۱۳) ۴۱۴) ۴۱۵) ۴۱۶) ۴۱۷) ۴۱۸) ۴۱۹) ۴۲۰) ۴۲۱) ۴۲۲) ۴۲۳) ۴۲۴) ۴۲۵) ۴۲۶) ۴۲۷) ۴۲۸) ۴۲۹) ۴۳۰) ۴۳۱) ۴۳۲) ۴۳۳) ۴۳۴) ۴۳۵) ۴۳۶) ۴۳۷) ۴۳۸) ۴۳۹) ۴۴۰) ۴۴۱) ۴۴۲) ۴۴۳) ۴۴۴) ۴۴۵) ۴۴۶) ۴۴۷) ۴۴۸) ۴۴۹) ۴۵۰) ۴۵۱) ۴۵۲) ۴۵۳) ۴۵۴) ۴۵۵) ۴۵۶) ۴۵۷) ۴۵۸) ۴۵۹) ۴۶۰) ۴۶۱) ۴۶۲) ۴۶۳) ۴۶۴) ۴۶۵) ۴۶۶) ۴۶۷) ۴۶۸) ۴۶۹) ۴۷۰) ۴۷۱) ۴۷۲) ۴۷۳) ۴۷۴) ۴۷۵) ۴۷۶) ۴۷۷) ۴۷۸) ۴۷۹) ۴۸۰) ۴۸۱) ۴۸۲) ۴۸۳) ۴۸۴) ۴۸۵) ۴۸۶) ۴۸۷) ۴۸۸) ۴۸۹) ۴۹۰) ۴۹۱) ۴۹۲) ۴۹۳) ۴۹۴) ۴۹۵) ۴۹۶) ۴۹۷) ۴۹۸) ۴۹۹) ۵۰۰) ۵۰۱) ۵۰۲) ۵۰۳) ۵۰۴) ۵۰۵) ۵۰۶) ۵۰۷) ۵۰۸) ۵۰۹) ۵۱۰) ۵۱۱) ۵۱۲) ۵۱۳) ۵۱۴) ۵۱۵) ۵۱۶) ۵۱۷) ۵۱۸) ۵۱۹) ۵۲۰) ۵۲۱) ۵۲۲) ۵۲۳) ۵۲۴) ۵۲۵) ۵۲۶) ۵۲۷) ۵۲۸) ۵۲۹) ۵۳۰) ۵۳۱) ۵۳۲) ۵۳۳) ۵۳۴) ۵۳۵) ۵۳۶) ۵۳۷) ۵۳۸) ۵۳۹) ۵۴۰) ۵۴۱) ۵۴۲) ۵۴۳) ۵۴۴) ۵۴۵) ۵۴۶) ۵۴۷) ۵۴۸) ۵۴۹) ۵۵۰) ۵۵۱) ۵۵۲) ۵۵۳) ۵۵۴) ۵۵۵) ۵۵۶) ۵۵۷) ۵۵۸) ۵۵۹) ۵۶۰) ۵۶۱) ۵۶۲) ۵۶۳) ۵۶۴) ۵۶۵) ۵۶۶) ۵۶۷) ۵۶۸) ۵۶۹) ۵۷۰) ۵۷۱) ۵۷۲) ۵۷۳) ۵۷۴) ۵۷۵) ۵۷۶) ۵۷۷) ۵۷۸) ۵۷۹) ۵۸۰) ۵۸۱) ۵۸۲) ۵۸۳) ۵۸۴) ۵۸۵) ۵۸۶) ۵۸۷) ۵۸۸) ۵۸۹) ۵۹۰) ۵۹۱) ۵۹۲) ۵۹۳) ۵۹۴) ۵۹۵) ۵۹۶) ۵۹۷) ۵۹۸) ۵۹۹) ۶۰۰) ۶۰۱) ۶۰۲) ۶۰۳) ۶۰۴) ۶۰۵) ۶۰۶) ۶۰۷) ۶۰۸) ۶۰۹) ۶۱۰) ۶۱۱) ۶۱۲) ۶۱۳) ۶۱۴) ۶۱۵) ۶۱۶) ۶۱۷) ۶۱۸) ۶۱۹) ۶۲۰) ۶۲۱) ۶۲۲) ۶۲۳) ۶۲۴) ۶۲۵) ۶۲۶) ۶۲۷) ۶۲۸) ۶۲۹) ۶۳۰) ۶۳۱) ۶۳۲) ۶۳۳) ۶۳۴) ۶۳۵) ۶۳۶) ۶۳۷) ۶۳۸) ۶۳۹) ۶۴۰) ۶۴۱) ۶۴۲) ۶۴۳) ۶۴۴) ۶۴۵) ۶۴۶) ۶۴۷) ۶۴۸) ۶۴۹) ۶۵۰) ۶۵۱) ۶۵۲) ۶۵۳) ۶۵۴) ۶۵۵) ۶۵۶) ۶۵۷) ۶۵۸) ۶۵۹) ۶۶۰) ۶۶۱) ۶۶۲) ۶۶۳) ۶۶۴) ۶۶۵) ۶۶۶) ۶۶۷) ۶۶۸) ۶۶۹) ۶۷۰) ۶۷۱) ۶۷۲) ۶۷۳) ۶۷۴) ۶۷۵) ۶۷۶) ۶۷۷) ۶۷۸) ۶۷۹) ۶۸۰) ۶۸۱) ۶۸۲) ۶۸۳) ۶۸۴) ۶۸۵) ۶۸۶) ۶۸۷) ۶۸۸) ۶۸۹) ۶۹۰) ۶۹۱) ۶۹۲) ۶۹۳) ۶۹۴) ۶۹۵) ۶۹۶) ۶۹۷) ۶۹۸) ۶۹۹) ۷۰۰) ۷۰۱) ۷۰۲) ۷۰۳) ۷۰۴) ۷۰۵) ۷۰۶) ۷۰۷) ۷۰۸) ۷۰۹) ۷۱۰) ۷۱۱) ۷۱۲) ۷۱۳) ۷۱۴) ۷۱۵) ۷۱۶) ۷۱۷) ۷۱۸) ۷۱۹) ۷۲۰) ۷۲۱) ۷۲۲) ۷۲۳) ۷۲۴) ۷۲۵) ۷۲۶) ۷۲۷) ۷۲۸) ۷۲۹) ۷۳۰) ۷۳۱) ۷۳۲) ۷۳۳) ۷۳۴) ۷۳۵) ۷۳۶) ۷۳۷) ۷۳۸) ۷۳۹) ۷۴۰) ۷۴۱) ۷۴۲) ۷۴۳) ۷۴۴) ۷۴۵) ۷۴۶) ۷۴۷) ۷۴۸) ۷۴۹) ۷۵۰) ۷۵۱) ۷۵۲) ۷۵۳) ۷۵۴) ۷۵۵) ۷۵۶) ۷۵۷) ۷۵۸) ۷۵۹) ۷۶۰) ۷۶۱) ۷۶۲) ۷۶۳) ۷۶۴) ۷۶۵) ۷۶۶) ۷۶۷) ۷۶۸) ۷۶۹) ۷۷۰) ۷۷۱) ۷۷۲) ۷۷۳) ۷۷۴) ۷۷۵) ۷۷۶) ۷۷۷) ۷۷۸) ۷۷۹) ۷۸۰) ۷۸۱) ۷۸۲) ۷۸۳) ۷۸۴) ۷۸۵) ۷۸۶) ۷۸۷) ۷۸۸) ۷۸۹) ۷۹۰) ۷۹۱) ۷۹۲) ۷۹۳) ۷۹۴) ۷۹۵) ۷۹۶) ۷۹۷) ۷۹۸) ۷۹۹) ۸۰۰) ۸۰۱) ۸۰۲) ۸۰۳) ۸۰۴) ۸۰۵) ۸۰۶) ۸۰۷) ۸۰۸) ۸۰۹) ۸۱۰) ۸۱۱) ۸۱۲) ۸۱۳) ۸۱۴) ۸۱۵) ۸۱۶) ۸۱۷) ۸۱۸) ۸۱۹) ۸۲۰) ۸۲۱) ۸۲۲) ۸۲۳) ۸۲۴) ۸۲۵) ۸۲۶) ۸۲۷) ۸۲۸) ۸۲۹) ۸۳۰) ۸۳۱) ۸۳۲) ۸۳۳) ۸۳۴) ۸۳۵) ۸۳۶) ۸۳۷) ۸۳۸) ۸۳۹) ۸۴۰) ۸۴۱) ۸۴۲) ۸۴۳) ۸۴۴) ۸۴۵) ۸۴۶) ۸۴۷) ۸۴۸) ۸۴۹) ۸۵۰) ۸۵۱) ۸۵۲) ۸۵۳) ۸۵۴) ۸۵۵) ۸۵۶) ۸۵۷) ۸۵۸) ۸۵۹) ۸۶۰) ۸۶۱) ۸۶۲) ۸۶۳) ۸۶۴) ۸۶۵) ۸۶۶) ۸۶۷) ۸۶۸) ۸۶۹) ۸۷۰) ۸۷۱) ۸۷۲) ۸۷۳) ۸۷۴) ۸۷۵) ۸۷۶) ۸۷۷) ۸۷۸) ۸۷۹) ۸۸۰) ۸۸۱) ۸۸۲) ۸۸۳) ۸۸۴) ۸۸۵) ۸۸۶) ۸۸۷) ۸۸۸) ۸۸۹) ۸۹۰) ۸۹۱) ۸۹۲) ۸۹۳) ۸۹۴) ۸۹۵) ۸۹۶) ۸۹۷) ۸۹۸) ۸۹۹) ۹۰۰) ۹۰۱) ۹۰۲) ۹۰۳) ۹۰۴) ۹۰۵) ۹۰۶) ۹۰۷) ۹۰۸) ۹۰۹) ۹۱۰) ۹۱۱) ۹۱۲) ۹۱۳) ۹۱۴) ۹۱۵) ۹۱۶) ۹۱۷) ۹۱۸) ۹۱۹) ۹۲۰) ۹۲۱) ۹۲۲) ۹۲۳) ۹۲۴) ۹۲۵) ۹۲۶) ۹۲۷) ۹۲۸) ۹۲۹) ۹۳۰) ۹۳۱) ۹۳۲) ۹۳۳) ۹۳۴) ۹۳۵) ۹۳۶) ۹۳۷) ۹۳۸) ۹۳۹) ۹۴۰) ۹۴۱) ۹۴۲) ۹۴۳) ۹۴۴) ۹۴۵) ۹۴۶) ۹۴۷) ۹۴۸) ۹۴۹) ۹۵۰) ۹۵۱) ۹۵۲) ۹۵۳) ۹۵۴) ۹۵۵) ۹۵۶) ۹۵۷) ۹۵۸) ۹۵۹) ۹۶۰) ۹۶۱) ۹۶۲) ۹۶۳) ۹۶۴) ۹۶۵) ۹۶۶) ۹۶۷) ۹۶۸) ۹۶۹) ۹۷۰) ۹۷۱) ۹۷۲) ۹۷۳) ۹۷۴) ۹۷۵) ۹۷۶) ۹۷۷) ۹۷۸) ۹۷۹) ۹۸۰) ۹۸۱) ۹۸۲) ۹۸۳) ۹۸۴) ۹۸۵) ۹۸۶) ۹۸۷) ۹۸۸) ۹۸۹) ۹۹۰) ۹۹۱) ۹۹۲) ۹۹۳) ۹۹۴) ۹۹۵) ۹۹۶) ۹۹۷) ۹۹۸) ۹۹۹) ۱۰۰۰)

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Վերի հաստածը կարգացնել բարձրաձայն, ծանր եւ լսակ սրաստանութեամբ, յարգել խալով կետադրութիւնները. յետոյ բարգմանել խալ գայն:

فېسمه موسمی

فېسمه، کونړ ولس فېسمه، کبچمه لمر اېمه اوز ولس. کونړه
بعضاً کونړه کور ولس اولور. آغاچلرده يار اولورده اثر
فالامسه. باغچه لرده، اووه لرده سس، صدا يوقدر.
صوغوق روزکارلر اسر. فار باغار وهر طرفي برياضلر
ايله ستر ايدر. صولر انجماد اېنسمه. هوجوقلر فار طوي
اوبارلر. کوبولر اولري اېچونه اورمانده آغاچلرده
اودونه کسرلر. بن صوغوقلر اصلا صيفلما، هونکه
والدهم بيا بولکي اېسه کيدر. اولرده اېسه اوشومه مک
اېچونه صوبالر، مقاللر بافارلر.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Կարգալ եւ ընդարձակել խալ վերի ձեռագիրը. եւ հարգումներու միջոցաւ կրկնել խալ հաստածին պարունակութիւնը: Ուղղագրել խալ տոյն հաստածը.

ԴԱՍ 7.

« ھر شیئی الله یار آتمشدر »

(بر والده ایله اوغلی آره سنده محاوره)

چوجوق. — والده! چیچکارک رنگنی الله می ویرمشدر؟ بو
رنگلر نصل اولمشدر؟
والده می. — الله دنیایی پک چبلاق گوردیگندن گولومسه مش،
بوندن چیچکلر وجوده گلمش.
چوجوق. — پک ای! هر شیئی ده می بویوک الله یار آتمشدر؟
والده می. — اوت! اولادم! طوبراغی ده، صوی ده، هوایی ده،
آتش ده، هپ گورونن شیلری ده الله یار آتمشدر.
چوجوق. — سن؟ والده! سنی ده می او یار آتمشدر...

والدهسى. — بخىمى؟ البته؛ بوراده شاشه جق نه وار؟
چو جوق. — او حالده الله سنك گي ابي بر والده جگي بار آتمق
ايچون عجا نه قدر گو جلك چكمشدر...!

مُحَاوَرَة

محاوره = մոտակցութիւն = Խօսակցութիւն

کولومسه مش = Կոլոմսէ մէջ = Ժպտեր է

وجوده کلك = Կոյանալ = Վիճուտէ կէլմէք

البته = Եւթէթէ = Հա՛րկաւ = عجا = Երդեօք = աճէպա

ՈՒՊԻԹԻԻՆ. — վերի խօսակցութիւնը կարդացնել տալ աւա-
կերին. շեւտեան մեծ ուսուցչութիւն ընելով. ուսուցիչը նախա-
պէս մէկ երկու անգամ կարդալու է աւակերին, հարցումներուն
եւ պատասխաններուն արտայայտութիւնը շեւտելով: Թարգմանել
տալ վերի հասոյածը:

« هر سبئي الله بارانمشدر »

(بر والده ايله اوغلي آره سنده محاوره)

چو جوق. — چيچكلرك رنكئي الله مى و برمشدر؟ بورنظر

فصل اولمشدر؟

والدهسى. — الله دنياني بك چيلاق كوردبكنده

کولومسه منه؛ بوننده چيچكلر وجوده كلمسه.

چو جوق. — بك ايلي! هر سبئي ده مى بو بيوك الله
بارانمشدر؟

والدهسى. — اوت! اولادم! طويراغى ده، صوبى ده،

هو ايلي ده، آتشي ده، هب كورينين سبلرى ده الله بارانمشدر.

چو جوق. — سن؟ والده! سنى ده مى او بارانمشدر...؟

والدهسى. — بخىمى؟ البته؛ بوراده شاشه جق نه وار؟

چو جوق. — او حالده الله سنك گي ابي بر والده جگي

بارانمش ايچون عجا نه قدر گو جلك چكمشدر...!

ՈՒՊԻԹԻԻՆ. — ընդօրինակել տալ ու կարդացնել վերի ձեռա-
գիրը եւ տրոց Օսմ. լեզուով պատմել ու պատմել տալ լեզուրէն
սարքեր ձեռով:

Ուղղագրել վերի ձեռագիրը:

Կարգապահութիւն = Կարգապահութիւն = Կարգապահութիւն
 Կարգապահութիւն = Կարգապահութիւն = Կարգապահութիւն
 Կարգապահութիւն = Կարգապահութիւն = Կարգապահութիւն

کوچوک عارفہ ایلہ فوشلر

قار طور مقسزین باغیور، سکز کوندر باغیوردی. درت
 طرف قارله اورتولمشدی. کوچوک فوشلر ییه جک بوله
 میوردی، آجلقندن جیولدا یوب طور ییورلردی. کوچوک
 عارفه طیانہ مہرق آقسام صباح مینی مینی اللری ایلہ دیوارک
 آلتی سوپورر و اتمک فیرتیلری دوکردی. پدیری برکونه:
 «اوراده نه بایورسک، فیزم؟ بویله شدتی صوغوقده
 طیشاری چیقاماملیسک» دیدی. فیز پدیرینه: «باباجغم! سزده
 کوردم ده اوکرندم، بیچاره لریک امدادینه یتشدم» دیه
 جواب ویردی.

سفیلره دایما معاونت ایدیکیز!

کوچوک عارفہ ایلہ قوشلر

قار طور مقسزین باغیور، سکز گوندر باغیوردی. درت طرف
 قارله اورتولمشدی. کوچوک قوشلر ییه جک بوله میوردی،
 آجلقندن جیولدا یوب طور ییورلردی. کوچوک عارفه طیانہ مہرق
 آقسام صباح مینی مینی اللری ایلہ بر دیوارک آلتی سوپورر
 و اتمک فیرتیلری دوکردی. پدیری برکون: «اوراده نه بایورسک،
 فیزم! بویله شدتی صوغوقده طیشاری یه چیقاماملیسک...»
 دیدی. فیز پدیرینه: «باباجغم! سزدن گوردم ده اوکرندم، بیچاره لریک
 امدادینه یتشدم.» دیه جواب ویردی.

سفیلره دایما معاونت ایدیکیز!

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Ընդօրինակել տալ եւ կարդացնել վերի ձեռագիրը, ու յետոյ պատմել տալ զայն աշակերտին, լաւ եւս հարցունենալ միջոցաւ:

ԴԱՍ 9.

ایلك بهار

ایلك بهار موسملرک اڭ گوزلیدر. گونشک شعاعانی گوندن گونه حرارت کسب ایدر. آغاچلر ایله فدائلر آچیلیر. اوتلر، چیچکلر فیلزلیر. اووهلر ایله اورمانلر یشیرر. میوه آغاچلری چیچکلنیر. لیلک ایله قیرلانغیج توشی صیجاقلرلردن عودت ایدرلر. قوشلر بویوک بر شطارت ایله اوتلر و کندیلری ایچون یووهلر یامغه باشلارلر. باغیان باغچه سنک طوبراغی قازوب

اوراده فدائلر دیکر. چفتجی تارلاسندہ چفت سورر. چوجوقلر آجیق هواده اوینارلر. قوزیلر تازہ چنلرک اوزرنده اوتلایوب قوشوشیلر. ایشته هر طرف مسرت (*) و شطارت ایچنده!

Բ Ա Ռ Ե Ր

Տունկ = ֆիտան = فدان Գարուն = լիք պէհար = ایلك بهار

Ծլիլ = ֆիլիլլէնմէք = فلیزلمک

Ճառագայթներ = չիւտ'աթ = شعاعات

Կանանչիլ = եչիլիլ = یشیرر

Ջերմութիւն = հարարէթ = حرارت

Պտուղ = մէյլէ = میوه Կըստանայ = քէսպ խտեր = کسب ایدر

Վերադառնալ = ալտէթ = عودت Արագիլ = էյլէք = ایلك

Ջուարթութիւն = չէդարէթ = شطارت

Ծիծեռնակ = գըրլանդը = قیرلانغیج

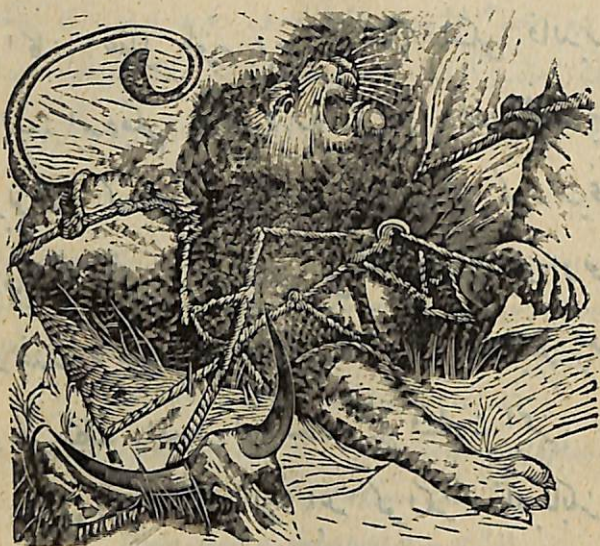
Կը հերկէ = չիֆիթ սիւրէր = چفت سورر

Ուրախութիւն = մէսէրէթ = مسرت

(*) Ծանօթ.— [Մ] Այս նշանին շէսէ կ'ըսուի եւ ո'ր գիրին վրայ որ դրուի, զայն երկու անգամ կարդացնել կուտայ. վերի բառին մէջ ռէ գիրը երկու անգամ կարդալու է:

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Կարդացնել եւ քարգմանել տալ վերի հասուածը:

ጉረዛ ፲፡

آرسلان ایله فاره

بر گون آرسلان اورمانده اويومش قلشدى. اوفاجق بر
 فاره آنك اطرافى طولاشوب طورركن نهايت تپهسنه قدر آتلادى.
 آرسلان اويانوب فاره يي ياقه لادى و پنجه سيله آنى از مك ايستدى ايسه ده
 اهميت و يرميه رك صالحو يردى. لكن حياتى آرسلان به بورجلى اولان بو
 اوفاجق فاره بر فرصت بولوب آرسلانك بو ايلدگنى مقابله ايتدى.
 آرسلان، بر گون، آوجيلرك قورمش اولدقلى ايدن ياپمه بر

طوزانده و شمش ایدی. اورمان آرسلاڭ حایقر مه لیدن طینلا یوردی. فاره آئیده ایشیدوب یتشدی و طوزاڭک باشلیجه ایپلرینی کمر و ب کسیدی و آرسلاڭنی قورتاردی. اییلاڭ اصلا ضایع اولماز.

F. U. R. G. P.

Կեանք = حيات Կերչապէս = Կիւսանէթ =
 Ասիի = Գըրսաթ = ڤرصت Բահեց = Էադս Լաւաբ =
 Փոխարինել = մուզապէլ = مقابله Թաթ = Բէնճէ =
 Որողայթ = աուզադ = طوزاق
 Կարեւորութիւն = էնէմփիէթ = اهميت
 Մեղելն = հայդըրմա = Ենմիջապէս = ան'լաէ = آينه
 Արձակեց = սալլիէրաթ = صالویردی
 Կը թագար = դընլահորաբ = طينلايوردی
 Կորսուիլ = զանի' ումադ = ضايع اولوق
 Կրճեղալ = կէմիրուպ = کميرون

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Կարգայ բ սրճար սննդն եւ քարվանդակ հայերէնի:

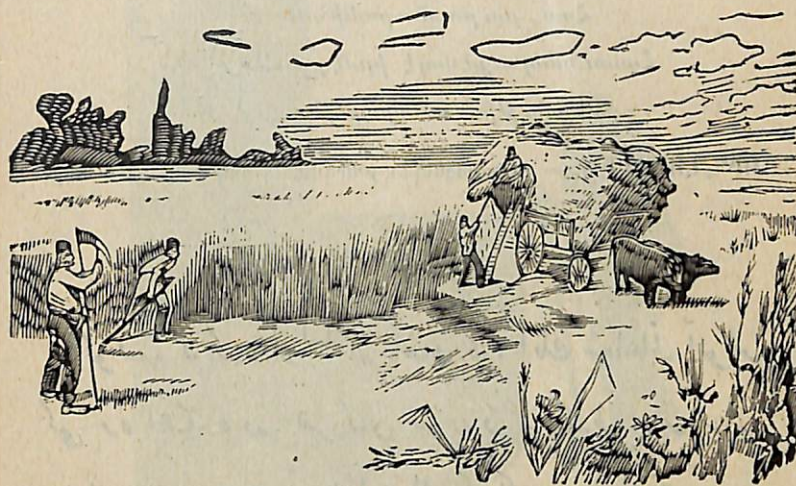
آرسلاہ احمد فارہ

بر کونہ آرسلاہ اور ماندہ ابومسہ فاطمی. اوفاجی
بر فارہ آنک اطرافنی طولاشوب طور رکن نہایت تہ سہ

قدر آنلادی. آرسلا نه اوبانوب فاره بی باقمه لادی و نیمه سبله
آنی از مک ایندی اینه ده اهیت و برمه رک صابو بردی.
لکن حیاتی آرسلا نه بورجه بی اولانه بو اوفاجی فاره بر
فرصت بولوب آرسلانک بو اییلکنی مقابله ایندی. آرسلا نه
برکونه آوییلرک فورمه اولدیفنی ایدنه باه لشمه بر
طوزاغه دو شسمه ایدی. اورمانه آرسلانک هابقرمه لرندنه
طنبلایوردی. فاره آینه ایشدوب بشدی و طوزاغک
باشلیجه ایلربی کبروب کمدی و آرسلا نی فورناردی. اییلک
اصلا ضایع اولماز.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ.— Կարգացնել եւ ընդօրինակել տալ: Օսմ. լեզ-
ւով պատմել եւ կամ հարցումներու միջոցաւ թելադրել ձեռագ-
րին բնագիրը: Ուղղագրել տալ վերի պատմութեամբ:

ԴԱՍ 12.

یاز موسمی

گوش گوکده یوکسلمکه باشلادی. آنک شعاعانی آلور گبی
یره اینمکده در. هر کس سرین و کولکه لی یرلر آرار. چوبان
ده قویونلری آغاجلرک کولکه سنده اوتلاتیور. زوالی حیوانلر،
عجبا صیجاقدن نه قدر صقیلیورلر! چفتجیلرک آللرندن ترلر
آفیور. باغچه ده کی چیچکلر باشلری اگمشلر. هوا کللرک و
قرنفیللرک لطیف رایحه لریله بورونمش. گونشک حرارتیله بوتون
میوه لر یتشیر و تارلارده بغدادی ایله آریه صاراروب کماله ایرر.

Բ Ա Ռ Ե Ր

Ճառագայթներ = շիւա'աթ = شعاعات

Հաւ , բաւրում = բաւհաւ = رايحه

Հասունաց = քէմալէ իրմէք = كماله ايرمك

Ջերմութիւն = չարարէթ = حرارت

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Կարգացնել եւ քարգմանել Տալ վերի հասուածը:

باز موسمی

کونهم کوه کوه بوسلمک باشادی. آنک شعاعانی آلود
کبی بره ایتمکده در. هر کسی سرین و کولکلی برلر آرار.
چوبانه ده قوبوغربی آغابلرک کولکله سنده اونلایور.
زوالی حیوانلر! عجباً صیجافده نه قدر صیقیلورلر!
هفتجیلرک آئلرندره زلر آقور. باغچه ده کی و اووه ده کی
هچکله باشلربی اکئلر. هوا کللرک و فرقیلرک لطیف
رایحه لریده بور و غصه. کونلک هر ارنیه بوتونه میوه لر
نیشر و نارالرده بغدادی ایله آریه صاراروب کماله ایرر.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Կարգացնել եւ քարգմանել Տալ վերի ձեռագիրը:
Հարցումներու սխալութիւններէն թելադիր ու լեզու ուղղադրել
Տալ:

ԴԱՍ 13.

ناموس زنکینلکدر

چوبانک بری او درجه فقیر ایدی که کندیسنه بر چفت آياق
قابى بيله اشترا ایتکه اقتدارى یوندى. قیش موسمنده، زوالی
چوبانک آياقلى قارلرک ایچنده تیتريوردی. ار آره لق اورماندن
بر خرسز ظهور ایدوب چوبانه یاقلاشدى و آشا: «چوبان! شو
حالکه باق. بو نه سفالتدر؟ آياغکده آياق قابى بيله یوق؛
کل، سن ده بنم گبی خرسز اول؛ او وقت چوق پاره قازانیرو
ایستدیکک هر شیئی اشترا ایده بیلیرسک.» دیدی. چوبان بوگاجوابا:

«ييقل هايدي شوزادن، شاشقين! خرسزلقله زنگينلنه جگمدن
ايسه بويله فقير قالمقلم ده ايد در.» ديدى.
روحك كوتو ايشلرله لكه لئمنسندن ايسه آياقرك چامور ايله
سياهلنمسي دها ايدير.

۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰

ييقل = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
ايشرا = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
اقتدار = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
ظاهر = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
لكه لئمنك = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰
سفال = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ = ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰

۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ — ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ — ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ —
۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ — ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ — ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ —

تاموس زنگينلندر

چوبانك یرى او درجه فقير ايدى كه كنديسه بر يفت آياق
قايي ييله اشتر ايمكه افتداری بوقدی. قيسه موسمی،
زوالی چوبانك آياقلى قارلرك ايچنده بنره بوردى. او
آره لى اورمانده بر قهرسز نظهور ايدوب چوبانك باقلاشدى

«و آکا: «چوبانك! شو حالكه باق، بونه سفاندر؟ آياغلكده
آياق قايي ييله بوق. كل سن ده بنم كبي قهرسز اول؛ او
وقت چوق باره فازاير و ايندېك هر سبئي اشتر ايدره
ييليرسك» ديدى. چوبانك بوكا چوبانك: ييقل هايدي شوزادن،
شاشقين! خرسزلقله زنگينلنه جگمدن ايسه بويله فقير قالمقلم
دها ايدير.» ديدى.

روحك كوتو ايشلرله لكه لئمنسندن ايسه آياقرك چامور
ايله سياهلنمسي دها ايدير.

۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ — ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ — ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ —
۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ — ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ — ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ —

چو جوقله نصيحت

ՅՈՍԹԱՆԻ ՆՍԻԿԻ

ՅՈՍԹԱՆԻ ԻՍԻՐՈՎ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ՏԵՐԻՄԵՆԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԿԵՐԵՆԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ:

ԵՐԵՐԻ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԵՐԵՐԻ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ. — Կարգացնել եւ ընդօրինակել սալ վերի խրատները, ու զանոնք բացատրել առակներին:
Պահանջել առակներէն որ ինն ալ բառ սոս քառ արտաբերէ վերի խրատները եւ բացատրէ. յետոյ ուղղագրել սալ զանոնք:

ՅԵՐԵՐԻ

ՅՈՍԹԱՆԻ ՆՍԻԿԻ

ՅՈՍԹԱՆԻ ԻՍԻՐՈՎ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ՏԵՐԻՄԵՆԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԿԵՐԵՆԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ:

ԵՐԵՐԻ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԵՐԵՐԻ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ՅԵՐԵՐԻ

ՅԵՐԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ՅԵՐԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

ՅԵՐԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ
ՅԵՐԵՐԻ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ ԵՎ ԵՎԵՆԴԵՐԻ ԴԱՄԱՏԻՄԵՆ

Վ Ր Ի Պ Ա Ն

Խառնաշարան

16րդ էջին 7րդ տողին էսրէն կը դրուի՝ գիրից վրայ. կարգացէ՛ք՝ գիրին տակը:

26րդ էջին 13րդ տողին վրայ طاش բառերը կարդացէ՛ք՝ طاش آ .

27րդ էջին 4րդ տողին վրայ قاز բառը կարդացէ՛ք՝ قاز .

31րդ էջին վրայ նախադասութեանց մէջ, 5 ձեւով քեֆները կարդացէ՛ք՝ 5 ձեւով:

37րդ էջին 13րդ տողին 6 բառը կարդացէ՛ք՝ 6 .

ՔԵՐԱԿԱՆ. — Ա. ՄԱՍՈՍ

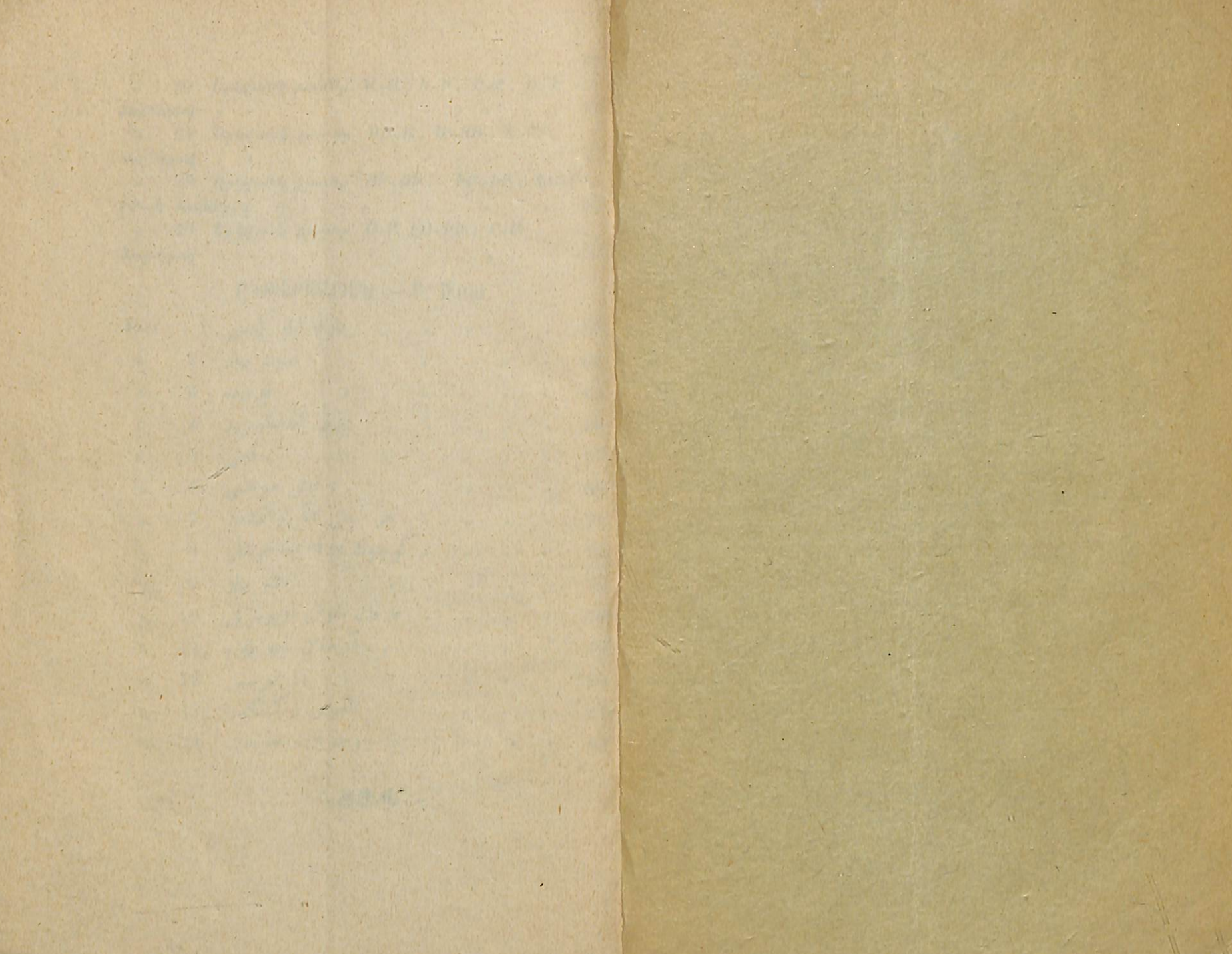
1	Օսմաններէն լեզուի գիրերը	9
2	Գիրերը ճանչնալ	14
3	Ծանր և թեթեւ գիրեր	15
4	Ձայնանիշ (հարէքէ)	16
5	Ձայնանիշերու կիրառութիւն	17
6	Երկար (մէտտ)	18
7	Գիրերուն իրարու կցումը	19
8	Ձայնաւոր գիրեր (հուրուֆի իմլա)	21
9	Միավանկ բառեր ելիֆով կազմուած	22
10	Միավանկ և երկվանկով բառեր ելիֆ	24
11	» » » »	25
12	Նախադասութիւններ նախորդ տառերու բառերով	26
13	Միավանկ բառեր եեով՝ ետէին և Ը ձայներով	27
14	Միավանկ բառեր վավով՝ հօրիւին 0 և Ի ձայներով	30
15	Միավանկ բառեր վավով՝ հօրիւին Ի և Օ ձայներով	31
16	Նախադասութիւններ (լնդհանուր աղուածք)	33
17	Երկվանկ բառեր՝ Ա-Ը ձայներով	35
18	» » Ա-Է, Է-Ա, Է-Է ձայներով	39
19	Երկվանկ բառեր՝ Է-Ի, Ի-Է, Ի-Ա ձայներով	41

	Էջ
» 20 Երկվանկ բառեր՝ Ա.-Ա., Ի.-Ի, Ը.-Ը, Ա.-Ի	
ձայներով	44
» 21 Երկվանկ բառեր՝ ՈՒ.-Ա., Ա.-ՈՒ, Օ.-ՈՒ	
ձայներով	48
» 22 Երկվանկ բառեր՝ ՈՒ.-ՈՒ, ԻԻ.-ԻԻ, ԷՕ.-Է	
ԻԻ.-Է ձայներով	53
» 23 Երկվանկ բառեր՝ Օ.-Ա. ԷՕ.-ԻԻ, Ը.-Ա.	
ձայներով	55

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ — Բ. Մաս

Դաս	1	عارفه ايله چيىسى	59
»	2	صوك بهار	61
»	3	قيرلرده	63
»	4	عارف اطاعتزدر	65
»	5	فیش	67
»	6	قيش موسمی	69
»	7	هر شئي الله يرايمشدر	71
»	8	كوچوك عارفه ايله قوشلر	73
»	9	ايلك بهار	76
»	10	عارفك خوش اويونلرى	79
»	11	آرسلان ايله فاره	82
»	12	ياز موسمی	84
»	13	ناموس زنيكلكدر	87
»	14	چوجوقلاره نصيحت	89

ՄԱՄԼՈՅ ՏՈՎ
Բ. Գիրք Ընթերցանութեան
ՆՈՅՆ ՀԵՂԻՆԱԿԷՆ

ԿԱՆԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Տասնէն մինչեւ 20 հաս գնողներուն հարիւրին 20 զեղջ
Գրավանառներու եւ մեծաքանակ գնողներու համար
շահաւէտ պայմաններ

Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնները փութով կը
կատարուին. — Թղթասարի ծախքը յանախորդին վրայ է: —

Դիմել Հեղինակին
Կ. ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Եէնի ձառի գարուսը
ՇԱՆԹ Տպարան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0255357

14.848